Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 100 (13.660). 28 АПРЕЛЬ. 1967 йил ЖУМА Баҳоси 2 тийин.

ЯШАСИН ХАЛҚАРО КОММУНИСТИК ҲАРАКАТНИНГ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ВА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИ АСОСИДАГИ БИРЛИГИ ВА ЖИПСЛИГИ!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

ЕВРОПАДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН

Карлова Варидаги конференцияда қатнашган Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Баёноти

Биз, Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Карлова Варида тўпланган вакиллари халқларимизнинг келажаги ҳамда халқаро ишчилар синфининг иши учун зиммамизга тушган масъулиятни англаб, тинчликни сақлаб қолишни қитъамиздаги ҳамма халқлар учун энг муҳим масала, деб ҳисоблаймиз. Биз ҳозирги аҳволни биргаликда муҳокама қилмоқ, тажриба алмашмоқ ҳамда барча тинчлик ва тараққиёт кучларини Европа хавфсизлиги учун олиб борилаётган курашда бирлаштиришга ёрдам берадиган йўллар ва методларни жам бўлиб ишлаб чиқмоқ учун учрашдик.

I.

Жаҳон уруши муқаррар бир нарса эмас, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик ҳаракати, урушга қарши чиқаётган барча давлатлар, барча тинчликсевар кучлар биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, жаҳон урушининг олдини олиши мумкин, деб коммунистлар айтиб келаётган тезиснинг тўғрилигини кейинги йилларнинг тажрибаси исботлади. Бу кучлар анча ўсди. Лекин айни вақтда Америка империализмининг агрессивлиги ҳам кучайди.

Агрессия ва реакциянинг бош кучи бўлган Қўшма Штатлар тарихнинг боришини орқага буришга ва халқларнинг ўз тақдирларини ўзлари ҳал қилиш ҳуқуқини йўқ қилиб ташлашга уринмоқда. Қўшма Штатлар Латин Америкаси, Осиё ва Африка давлатларининг ички ишларига қўпол равишда аралашмоқда. Вьетнам халқига қарши ваҳшиёна агрессив урушни кенгайтирмоқда, ҳозирги кунда бу уруш бутун дунёда тинчлик учун энг жиддий хавф бўлиб қолди.

Бундай вазиятда Европада империализм кучларига қарши кураш айниқса катта аҳамият касб қилмоқда. Бу курашдаги ҳар бир муваффақият бизнинг қитъамизда мустаҳкам тинчликка қўйилган қадамгина бўлиб қолмай, шу билан бирга зўравонлик сиёсатига ҳамда империализм бутун ер куррасини ўраб олган ва бир-бири билан боғланган агрессив ҳарбий пактлар системасига урилган янги зарба ҳамдир.

Икки марта жаҳон урушини бошидан кечирган Европа ҳаловатсиз район бўлиб қолаётир. Бу қитъада империалистик лагернинг ва социалистик ҳамдўстликнинг асосий кучлари бир-бирига қарама-қарши бўлиб турибди. Улар ўртасида қуролли можаро бошланса, бу можаро ялпи ядро урушига айланиб кетиши мумкин. Бу хавф Европа халқларининг бутун ҳаётини оғир юк бўлиб босиб ётибди, ижтимоий ва иқтисодий тараққиётга тўсқинлик қилмоқда, халқаро муносабатларни заҳарламоқда ва қуролланиш пойгаси давомида жуда кўп моддий маблағларнинг сарфланишига сабаб бўлмоқда. Европадаги баъзи давлатларнинг миллий озодлик ҳаракатларини бостириш мақсадида қилаётган ҳарбий интервенцияси ҳам кескинлик манбаларини туғдирмоқда ва тинчликка таҳдид солмоқда.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Қўшма Штатлар бошчилигидаги империалистик давлатлар социалистик мамлакатларга қарши қаратилган, шунингдек капиталистик мамлакатлардаги демократик ҳаракатларга қарши қаратилган Шимолий Атлантика пактини вужудга келтиришди. Бу эса Европани бир-бирига қарама-қарши бўлиб турган ҳарбий блокларга ажратиб юборди. Империалистлар Германия Федератив Республикасини қайта қуроллантириб ва унинг бутун Германия номидан вакиллик қиламан, деган ғайри-қонуний даъволарини қувватлаб, унга олдинга чиқариб қўйилган антикоммунистик қалъа ролини бериб қўйдилар, бунинг натижасида у кескинлик манбаи бўлиб қолди ҳамда тинчликка ва бутун Европа хавфсизлигига таҳдид солиб турибди. Реваншчи ва милитаристик кучлар бошлиқ бўлиб қолган Бонн давлати АҚШнинг бутун жаҳон сиёсати стратегиясининг Европадаги асосий таянчига айланди. Собиқ гитлерчи офицерлар қўмондонлик қилиб келаётган бундесвер кучларининг ўсиб бораётганлиги ҳарбий ғайёргарликлар миқёси кенгайтирилаётганлигидан далолат бериб турибди. Германия Федератив Республикасида Германия Коммунистик партиясининг фаолияти тақиқлаб қўйилди, бошқа демократик ва тинчликсевар ташкилотлар эса таъқиб қилинмоқда. Айни вақтда ашаддий реакцион ва янги фашист кучларнинг ҳаракати учун майдон очиб берилди. Бу кучларнинг ўсиб бораётган таъсири Европа жамоатчилигини ғоят ташвишга солмоқда, чунки фашизмга агрессив милитаризм ҳамиша йўлдош эканлигини Европа жамоатчилиги ўзининг оғир тажрибасида кўрган ва уни яхши билади.

Совуқ уруш Европанинг барча капиталистик мамлакатларидаги монополиялар учун демократияга ҳужум қилиш воситаси бўлиб қолди, меҳнаткашларнинг ўз турмуш шароитларини яхшилаш учун олиб бораётган курашини бостириш, уларнинг социал ғалабаларини чеклаб қўйиш мақсадида меҳнаткашларга тазйиқ ўтказиш қуроли бўлиб қолди, қуролланишнинг кўпайиб бораётган оғир юкини халқ оммасига юклаш усули бўлиб қолди.

Совуқ уруш концепцияси, коммунистик агрессия «хавфи бор» деган афсона, яъни АҚШ Европадаги ўзининг гегемониясини оқлаш учун фойдаланиб келган афсона барбод бўлди. Турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини изчиллик билан амалга ошириб келаётган социалистик мамлакатларнинг актив ташқи сиёсати, айниқса КПСС XX съездидан кейин тобора кенг миқёсда ўтказилиб келаётган сиёсат империализмнинг агрессив йўлига путур етказди. Бу йўлни коммунистик ва ишчи партияларнинг кураши, омманинг ҳаракатлари, Ғарбий Европа жамоатчилиги кенг доираларининг активлиги ҳам барбод қилди. Социалистик давлатларнинг аввало, Совет Иттифоқининг техникадаги ва фандаги муваффақиятларига таянаётган бирлашган мудофаа қуввати уруш йўлига ғов солмоқда.

Атлантика блоки очиқ кризис палласига қадам қўйди. Ғарбдаги баъзи мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари АҚШ билан ҳарбий иттифоқ бўлиш ёки ўзларининг миллий манфаатларига ҳеч бир алоқаси бўлмаган урушга ўз давлатларининг тортилиб қолиш хавфини туғдираётган НАТОнинг бирлашган қуролли кучларида қатнашиш сиёсатининг ҳеч бир қиммати йўқ ва у мақсадга мувофиқ эмас, деб, бу сиёсатни рад қилмоқдалар. Европанинг капиталистик мамлакатларида Қўшма Штатларнинг сиёсий ва ҳарбий васийлигидан қутулиш тенденцияси кучайиб кетди. Айни вақтда Америка капитали зўр бериб суқилиб кириб келаётганлиги сабабли безовталик ҳам ўсиб бормоқда.

Ғарбий Европа давлатларининг миллий манфаатлари билан Германия Федератив Республикасининг экспансиячилик мақсадлари, НАТОда, «умумий бозор»да ва ЕВРАТОМда устунлик позициясини эгаллашга интилаётганлиги ўртасидаги зиддиятлар ҳам кескинлашди.

Германия Демократик Республикаси Потсдам битимларини амалга ошириб, ўзининг давлат суверенитетини ва ўзининг халқаро аҳамиятини мустаҳкамлаб олди. Унинг ўсиб бораётган кучи ва конструктив тинчлик сиёсати Ғарбий Германия империализми планларини амалга ошириш йўлида ғов бўлиб турибди. Германия Демократик Республикасини тан олиш ва унинг суверен ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Европа хавфсизлиги учун курашнинг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди. Тинчликсеварлик позициясида турган социалистик герман давлатининг мавжудлиги ва ривожланиб бораётганлиги фақат немис халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун Европадаги тинчлик учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга.

Совуқ уруш сиёсати танглликка учраганлиги Ғарбий Германияда мавжуд бўлган ҳамда ҳозирги сиёсатни тубдан ўзгартиришни астойдил талаб қилаётган ва ҳар томонлама қўллаб-қувватланишга сазовор бўлган демократик ва прогрессив кучлар олдида янги имкониятлар очиб берди. Бонн ҳукумати алмашинганлиги ана шу тангликнинг натижаси бўлди. Бироқ, катта коалиция ҳукумати деб аталган янги ҳукумат ўз ўтмишдошларининг империалистик мақсадларидан воз кечганлигини кўрсатувчи ҳеч бир аломат йўқ. Аксинча, бу ҳукумат ўзининг тинчлик ниятлари ҳақида кўп гапираётганлигига қарамай, бутун Германия номидан вакиллик қилиш тўғрисидаги даъволарни ҳимоя қилмоқда, Германия Демократик Республикасини ютиб юборишга, Германияни 1937 йилги чегаралар доирасида қайта тиклашга интилишни давом эттирмоқда, Мюнхен битимларининг ғайри-қонуний эканлигини тан олишдан бош тортмоқда. Ғарбий Берлинни даъво қилишдан иборат бўлган иғвогарликни давом эттирмоқда, ядро қуролини қўлга киритишга уринмоқда.

Ҳозирги вақтда Европа афкор оммасида жиддий ўзгаришлар рўй бермоқда. Европани бўлиб қўйишдан иборат империалистик сиёсатнинг самарасизлигини ва хавфли эканлигини англовчилар тобора кўпаймоқда. Турли ижтимоий тузумдаги мамлакатлар ўртасида айниқса экономика ва маданият соҳаларида ҳамкорлик муносабатлари ривожланиб бормоқда. Социалистик ва капиталистик мамлакатлардаги ҳукумат ва жамоат доираларининг вакиллари ўзаро алоқалар қилиб, Европа хавфсизлиги масалалари устида фойдали равишда фикрлашмоқдалар.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Бухарест декларациясида Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш ва тинч ҳамкорлик масаласи устида социалистик мамлакатлар баён қилиб берган конструктив таклифлар, шунингдек капиталистик мамлакатлардаги коммунистик партиялар бир-бирлари билан учрашганларида ва ўзларининг қарорларида айтган таклифлари Европада тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун реалистик негиз бўла олади.

Ғарбий Европанинг баъзи мамлакатларидаги социалистик ва социал демократик ҳаракатда халқаро кескинликни юмшатишни ва коммунистлар билан биргаликда ҳаракат қилишни кўзловчи янги ва ижобий тенденциялар пайдо бўлмоқда. Социал тараққиёт ва тинчлик проблемаларига нисбатан христиан доираларида янги тенденциялар намоён бўлмоқда. Турли касаба союз ташкилотлари ва бошқа демократик ташкилотлар ўртасида алоқалар ва ҳамкорлик қилиш учун ҳам янги имкониятлар вужудга келди. Коммунистлар ва социалистларнинг Европа хавфсизлиги масаласида диндорлар билан бирлашиб ҳаракат қилиши қитъамизда тинчлик ишига ёрдам бериши мумкин.

Европа халқлари янги урушни истамайдилар! Улар совуқ урушни ҳам, қуролланиш пойгасини тобора тезлаштираётган ва атайин ёки тасодифий бошланиб кетадиган можаро хавфини кўпайтираётган «қўрқув мувозанати»ни ҳам истамайдилар.

Европада кескинликни чинакам юмшатишга ва ўзаро ишончга асосланган янги муносабатлар ўрнатиш пайти келди.

Биз, коммунистлар турли миллий шароитларда иш олиб бориб, коллектив хавфсизлик системасини қуриш учун, агрессия қилишнинг ҳар қандай имкониятига йўл қўймайдиган ҳамда Европага ва бутун дунёга мустаҳкам тинчликни таъминлаб берадиган муносабатларни давлатлар ўртасида ўрнатиш учун куч ва ғайратимизни аямаймиз. Бу — қийин бўлса ҳам, лекин реал вазифадир.

(Охири иккинчи бетда).

ЕВРОПА КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ АХБОРОТИ

1967 йил 24 апрелдан 26 апрелгача Карлова Варида Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европада хавфсизлик масалаларига бағишланган конференцияси бўлди. Конференцияда қуйидаги қардош партияларнинг делегациялари Австрия Коммунистик партияси, Бельгия Коммунистик партияси, Болгария Коммунистик партияси, Буюк Британия Коммунистик партияси, Венгрия социалистик ишчи партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Германия Коммунистик партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси — Ғарбий Берлин, Греция Коммунистик партияси, Дания Коммунистик партияси, Ирландия ишчи партияси, Шимолий Ирландия Коммунистик партияси, Испания Коммунистик партияси, Италия Коммунистик партияси, Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партияси, Люксембург Коммунистик партияси, Польша Бирлашган ишчи партияси, Португалия Коммунистик партияси, Сан-Марино Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Финляндия Коммунистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Чехословакия Коммунистик партияси ва Швейцария меҳнат партияси делегациялари қатнашдилар. Конференцияда Швеция Коммунистик партиясининг вакили иштирок этди.

Эркин ва кенг мунозара ҳамда интернационализм руҳидаги қардошларча ҳамкорлик (тайёргарлик иши ҳам, шунингдек конференциянинг ўзи ҳам шу руҳ билан суғорилган эди) асосида Европа проблемалари ва Европада хавфсизликни таъминлаш учун зарур бўлган тадбирлар қараб чиқилди. Бу эса бутун дунёда тинчликни таъминлаш учун катта аҳамиятга эгадир.

Конференция баёнот қабул қилди. Бу баёнотда Америка империализми билан Ғарбий Германия милитаризми тил бириктириши натижасида вужудга келадиган хавф-хатар, шунингдек Европадаги вазият тинчлик манфаатини тақозо этадиган конкрет ташаббусларнинг моҳияти таъкидлаб ўтилади.

Баёнотда кўрсатиб ўтилган ҳаракат программаси халқлар олдида тинчликнинг реал перспективасини очиб беради, бир-бирига қарама-қарши турган ҳарбий блокларни социал тузуми турлича бўлган давлатлар тинч-тотув яшаш принципларига асосланган ҳолда Европада коллектив хавфсизлик системаси билан алмаштириш таклиф қилинади.

Баёнотда хавфсизлик ва Европа ҳамкорлигини ривожлантириш проблемаларини ўрганиш, шунингдек шу соҳадаги бошқа ташаббусларни ўрганиш мақсадида Европадаги барча давлатларнинг конференциясини чақириш ғояси қўллаб-қувватланади.

Конференция ишчилар синфига, социалистик ва социал-демократик партияларга, касаба союз ташкилотларига, барча эътиқоддаги диндорларга, интеллигенцияга, ёш авлодга, хотин-қизларга ва барча тинчликсевар кучларга юксак масъулият ҳиссини сезган ҳолда мурожаат қилади. Конференция уларни бирлашишга ва ҳар бир мамлакатда ва бутун қитъада Европа коллектив хавфсизлигини таъминлашга, зиён келтирадиган зўр бериб қуролланишни тўхтатишга, уруш кучларини мағлубиятга учратишга қаратилган кенг кампанияни, оммавий ҳаракатларни авж олдириб юборишга чақиради.

Конференция қатнашчилари шу нарсага ишончирларки, Карлова Варида ишлаб чиқилган Европада коллектив хавфсизлик учун кураш программаси Европадаги барча коммунистик ва ишчи партияларининг биргаликда ҳаракат қилишлари учун негиз бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Конференция кучларни бирлаштиришга, Вьетнам халқини қўллаб-қувватлаш учун курашни кенг авж олдириб юборишга даъват этувчи мурожаат қабул қилди. Конференция Қўшма Штатларнинг ваҳшиёна агрессиясини қоралаб, бу агрессия умумий тинчликка хавф туғдираётганлигини таъкидлаб ўтди.

Конференция халқлар озодлигининг қадрига етган барча давлатларни Америка интервенциясини тўхтатиш ва қаҳрамон Вьетнам халқининг ўз мустақил бўлиш ҳуқуқини таъминлашга эришиш мақсадида биргаликда қиладиган ҳаракатларини кучайтиришга чақиради.

Конференция Грециядаги ҳарбий тўнтаришни қораловчи баёнот ҳам қабул қилди. Конференция грек халқи билан бирдамлик юзасидан кенг ҳаракат уюштиришга даъват этди.

Карлова Варидаги конференция қатнашчилари ўзларининг учрашуви коммунистик ва ишчи партиялари ўртасидаги қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашга, Европадаги ва бутун дунёдаги тинчликсевар ҳамда антиимпериалистик кучларни жипслаштиришга ёрдам берганлигига қатъий ишонч ҳосил қилдилар.

КАРЛОВА ВАРИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ ТУГАДИ

КАРЛОВА ВАРИ, 26 апрель. (ТАСС). Бугун Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европа хавфсизлиги масалаларига бағишланган конференциясида умумий мунозара давом этди.

Мажлисларда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт, Финляндия Коммунистик партиясининг бош секретари Вилли Песси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Луиджи Лонго ўртоқлар раислик қилдилар.

Умумий мунозарада Италия Коммунистик партияси бош секретари Луиджи Лонго, Ирландия Ишчи партиясининг бош секретари Майкл Орирден, Португалия Коммунистик партиясининг бош секретари Алваро Куньял ва Сан-Марино Коммунистик партиясининг бош секретари Эрменжильдо Гасперони ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Конференцияда Швеция Коммунистик партиясининг вакили Фритьоф Лагер ҳам сўзга чиқди.

Мажлиснинг Л. И. Брежнев раислик қилган қисмида конференция ҳужжатларининг текстлари — «Европада тинчлик ва хавфсизлик учун» деган баёнот ҳамда якунловчи ахборот текстлари якдиллик билан маъқулланди. Шундан сўнг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қисқа нутқ сўзлаб, бундай деди:

Ҳурматли ўртоқлар! Қардош партияларнинг раҳбарлари ўзларининг нутқларида бизнинг конференциямиз ажойиб бир вақтда — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги арафасида тўпланганлигини айтиб ўтишди.

Мен шуни айтмоқчиманки, СССРда байрам тадбирларини ташкил этишга тайёргарлик кўриб, бу тадбирларининг интернационализм руҳи билан суғорилиши учун ҳамма чораларни кўрмоқдамиз. Чунки Октябрь ва Ленин бутун инсониятникидир. Октябрнинг 50 йиллиги фақат Маркс — Ленин таълимотининг ва мамлакатимизда пролетар революцияси ишининг тантанаси шиори остидагина байрам қилиниб қолмасдан, шу билан бирга барча революцион кучларнинг пролетар бирдамлиги, бирлиги шиори остида ҳам байрам қилинади.

Кези келгандан фойдаланиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Совет ҳукумати номидан ва уларнинг топширувига биноан, қардош партияларнинг шу ерда ҳозир бўлган ҳамма вакилларини Октябрь революциясининг ярим асрлик юбилейи байрамида қатнашмоқ учун Москвага делегациялар юборишга таклиф қилмоқчиман. Давлатимиз, партиямиз учун, халқимиз учун катта байрам бўлган Октябрь 50 йиллигида биз билан бирга қатнашсангиз, партиямиз, совет халқи сизлардан миннатдор бўлажаклар, ўртоқлар.

Куннинг иккинчи ярмида коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг раҳбарлари баёнотга имзо чекишди.

Конференцияда Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Луиджи Лонго якунловчи нутқ сўзлади.

Карлова Варидаги конференция делегатларининг дўстона учрашуви

КАРЛОВА ВАРИ, 26 апрель. (ТАСС). Бугун Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети «Империал» меҳмонхонаси биносида Европа коммунистик ва ишчи партиялари конференцияси делегатлари билан дўстона учрашув ўтказди. Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европада хавфсизлик масалаларига бағишланган конференцияси шу ерда ўтган эди.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Новотний, Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, Марказий Комитет секретарлари Европадаги 24 коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг бошлиқлари ва аъзоларини самимий табрикладилар.

«Империал» меҳмонхонасининг катта залида делегация аъзолари ўртасида, халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоблари ўртасида эркин вазиятда дўстона суҳбатлар бўлиб ўтди, улар Европа мамлакатлари кенг халқ оммаси учун, шунингдек бутун дунёдаги прогрессив кучлар учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлган масалаларни муҳокама қилган конференциянинг аҳамияти ва характери тўғрисида фикр олишдилар.

Учрашув ғоят самимий, қардошларча вазиятда ўтди.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

Чапдаги суратда: Май олди мусобақасининг пешқадамлари — Тошкентдаги ремонт-механика заводининг смена топшириқларини 120-130 процентдан адо этаётган ишчилари И. Вдовкин ва Н. Сатторов ўртоқлар. Ўнгдаги суратда: Тошкент экскаватор ремонти заводининг ташаббускор мастери Исмоил Қўчқоров ва ҳамиша юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга эришаётган ишчи Раҳим Қодиров ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ КАРЛОВА ВАРИДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КАРЛОВА ВАРИ, 27 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси кеча Карлова Варидан жўнаб кетди. Делегация Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европада хавфсизлик масалаларига бағишланган конференциясида иштирок этган эди.

Карлова Варидаги вокзалда КПСС делегациясини Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Новотний, Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари И. Гендрих, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Коуцкий ва Чехословакия Компартиясининг бошқа раҳбар арбоблари кузатиб қолдилар. Шунингдек делегацияни СССРнинг Чехословакиядаги элчиси С. В. Червоненко кузатиб қолди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Совет фанини ривожлантириш ва илмий ютуқларни халқ хўжалигига жорий қилиш соҳасида эришган ютуқлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1967 йил 27 апрелдаги Фармонига мувофиқ фан ходимларидан 498 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан 35 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 78 киши, «Ҳурмат белгиси» ордени билан 146 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 119 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан 120 киши мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Совети ведомостлари»да ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

ТЎРТ ОЙЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкент области ва Тошкент шаҳрининг саноат ходимлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллик тўйини муносиб нишонлаш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда муҳим саноат буюмларини етказиб бериш юзасидан белгиланган тўрт ойлик планни муддатидан анча олдин бажардилар. Область ва шаҳар саноатчилари 1 Май байрами кунигача яна бир неча миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

Ўзбекистон кинематографчиларининг иккинчи съезди

Республика кинематографчиларининг икки кун давом этган съезди тамом бўлди. Бу съезд кино санъати ходимларининг кейинги йиллардаги фаолиятини муҳокама қилди ва Ўзбекистонда кино санъатини янада ривожлантириш йўлларини белгилади.

Съезд бадиий ва ҳужжатли фильмларни яратувчилар кейинги йилларда катта муваффақиятларга эришганликларини таъкидлади. Тайёрланган фильмлар миқдори кўпайди, уларнинг жанрлари ва мавзулари ҳам хилма-хил бўлиб қолди. Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган фильмлар тўғрисида кенг ижодий мунозаралар бўлди.

Республика кинематографчилари союзи правлениесининг янги состави сайланди. (ЎзТАГ).

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1967 йил 27 апрелгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда экилгани, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	0,1	100,8
СУРХОНДАРЁ	—	100,2
АНДИЖОН	—	100,0
Сирдарё	0,9	98,7
Самарқанд	1,6	98,3
Фарғона	0,4	98,2
Қашқадарё	2,4	92,0
Бухоро	4,0	90,4
Хоразм	6,1	51,8
ҚҚАССР	2,6	15,1
Республика бўйича	1,5	88,7

ЕВРОПАДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН

(Боши биринчи бетда)

II.

Европа коммунистик ва ишчи партиялари турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларига асосланган коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш манфаатларини кўзлаб қилинадиган ишлар программасини жамоатчилик ҳамда барча манфаатдор сиёсий ва ижтимоий кучлар муҳокамасига тақдим қиладилар. Бу программа аввало ҳамма давлатларнинг урушдан кейинги даврда Европада вужудга келган реал воқеликни бор бўйича эътироф қилишларини талаб этади. Демак, улар — Европадаги мавжуд чегараларнинг, айниқса Одер ва Нейси бўйлаб ўтган чегараларнинг, шунингдек ҳар иккала герман давлати ўртасидаги чегараларнинг бузилмаслигини эътироф қилишлари;

— иккита суверен ва тенг ҳуқуқли герман давлати — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси мавжудлигини эътироф қилишлари (бундай эътироф қилиш Германия Федератив Республикасидан, бутун Германия номидан вакиллик қиламан, деган ўз даъволаридан воз кечишни талаб этади);

— Германия Федератив Республикасини ядро қуролига ҳар қандай формада, шу жумладан Европа, кўп томонлама ёки Атлантик формада яқин йўллатиш имкониятига йўл қўймасликлари;

— Мюнхен шартномасини тузилган пайтдан бошлаб, ҳақиқий эмас деб эътироф қилишлари керак.

Европадаги бошқа давлатлар ўртасида суверенитетга ва тенг ҳуқуқийликка риоя қилиш асосида тинч муносабатларни ва ҳамкорликни ривожлантиришни таъминлаш вазифаси Европадаги ишчилар ҳаракати ва барча тинчликсевар демократик кучлар олдида пайдо бўлмоқда. Шу вазифани кўзлаб, бир қанча мақсадларни амалга ошириш учун курашмоқ керак. Бу мақсадларни амалга оширишга янги вазиятда эришиш мумкин, бу янги вазият эса қуйидагилардир:

— Европадаги ҳамма давлатлар ўзаро муносабатларда куч қўлланишдан ёки куч қўлланмоқчи бўлиб таҳдид солишдан ҳамда ички ишларга аралашишдан воз кечиш тўғрисида шартнома тузишлари; низоли проблемаларнинг ҳаммасини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларига мувофиқ, фақат тинч воситалар билан ҳал қилишни гарантиялайдиган шартнома тузишлари керак;

— барча давлатлар билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар, ҳар иккала герман давлати ўртасидаги муносабатлар ҳам, шунингдек Германия Демократик Республикаси билан алоҳида сиёсий бирлик сифатида Ғарбий Берлин ўртасидаги муносабатлар нормаллаштирилиши керак;

— Германия Федератив Республикасида демократия муттасил ҳимоя қилиниши ва ривожлантирилиши керак — тарихий тажриба ва урушдан кейинги халқаро битимлар халқларнинг шуни талаб қилишларига ҳуқуқ беради. Бу эса Германия Федератив Республикасидаги прогрессив кучларнинг янги нацист ташкилотларни ва ҳар қандай реваншчилик пропагандасини тақиқлаш учун олиб бораётган курашини бутун чоралар билан қувватлашни, фавқулодда қонунлар бекор қилинишини, демократик ва тинчликсевар кучлар фаолиятига эркинлик берилишини, Коммунистик партия тақиқланганлиги бекор қилинишини тақозо этади;

— ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш керак. Бу шартнома қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлади.

Европа хавфсизлиги системаси бетарафлик принципини ҳамда бетараф мамлакатларнинг дахлсизлигини ҳеч сўзсиз ҳурматлаш принципини эътироф қилишни ўз ичига олиши лозим. Шу мамлакатларнинг тағин ҳам активроқ тинчликсевар сиёсати ва уларнинг қуролсизланиш ишига ҳисса қўшиши бундай системани вужудга келтиришга ёрдам берган бўлур эди.

Европадаги социалистик мамлакатлар билан капиталистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий муносабатларда сунъий равишда вужудга келтирилган тўсиқларни олиб ташлаш ҳамма давлатлар учун алоҳида аҳамиятга эга бўлур эди, бу эса ишлаб чиқариш ва илмий тадқиқотлар соҳасидаги кенг битимларни ўз ичига олган ҳолда самарали ҳамкорлик вужудга келтиришга қулайлик туғдирган бўлур эди.

Биз Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлигига истиқбол очиб беришга интилиб, қисмий тадбирлар тўғрисида, биринчи навбатда қуролсизланиш соҳасида битимлар тузиш кераклигини қатъий қилиб айтмоқдамиз. Бундай битимлар тағин ҳам кўпроқ натижалар берадиган шартномалар тузиш учун қулай иқлим вужудга келтиради. Ҳукуматлар, партиялар, жамоат ташкилотлари, сиёсий арбоблар ва олимларнинг шу соҳада илгари сурган ҳамма таклифлари синчиклаб кўриб чиқилиши керак. Шу таклифлар орасида чет эл қўшинларини Европа давлатлари территориясидан олиб чиқиб кетишга, чет эл ҳарбий базаларини тугатишга, Марказий Европада, Болқон ярим оролида, Дунай бўйидаги мамлакатлар территориясида, Ўрта денгиз районида ва Шимолий Европада атомсиз зоналар вужудга келтиришга, шунингдек қитъанинг турли районларида қурол-яроғлар сийраклаштирилган ёки кўпайтирилмайдиган зоналар ва умуман тинчлик ва ҳамкорлик зоналари вужудга келтиришга тааллуқли таклифлар, айниқса актуал таклифлардир. Бошқа тадбирлар каби бу тадбирлар ҳам қуролланиш пойгасини кучайтириш тенденциясини тўхтатиб қўйган бўлур эди.

Атлантика пакти амал қилаётган 20 йиллик муддат 1969 йилда тугайди, бу эса бунинг эвазига қилинадиган равшан ишни — ҳарбий блокларсиз Европа вужудга келтиришни кун тартибига кўндаланг қилиб қўяди.

Қитъамиздаги тинчликсевар кучларнинг Атлантика пактининг амал қилиш муддатини чўзишга ёки уни ҳар қандай шаклда янгилашга қарши кенг ҳаракатини авж олдириб юбормоқ учун ҳамма чораларни кўриш керак. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг конструктив позицияси бу ҳаракатга қулайлик туғдиради, чунки бу давлатлар ҳар иккала ҳарбий иттифоқни айни бир вақтда тугатишга ўзларининг тайёр эканликларини кўп марталаб айтдилар ва буни Бухарест Декларациясида яна бир марта тантанали равишда таъкидладилар. Биз шу давлатларнинг Атлантика пакти ва Варшава Шартномаси ҳарбий ташкилотларини тугатиш тўғрисида дарҳол битим тузишга тааллуқли таклифларини қувватлаймиз.

Қитъамиздаги кескинликни юмшатишни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашни ўзига мақсад қилиб олган ҳар қандай ташаббусни ва таклифларни қувватлашга тайёр эканлигимизни билдирамиз.

Европадаги хавфсизлик ва тинч ҳамкорлик масаласига бағишлаб, барча Европа давлатларининг конференциясини чақириш тўғрисидаги таклифни тўла равишда қувватлаймиз. Европадаги барча парламентлар вакилларининг конференциясини чақириш тўғрисидаги таклиф ҳам қувватланса арзийдиган таклифдир.

Хавфсизликни ва тинчликни мустаҳкамлаш қитъамиз халқлари олдида тараққиёт ва фаровонликнинг янги истиқболларини очиб беради.

Европа халқлари олдида муҳим социал, иқтисодий ва маданий проблемалар турибди. Жуда катта иқтисодий ресурсларни ва Европа ишчилари, инженерлари ва олимлари меҳнатининг натижаларини қамраб олаётган қуролланиш пойгасидан халос бўлган Европа ўз аҳолисининг турмуш даражасини оширишни таъминлабгина қолмасдан, шу билан бирга бутун инсониятнинг ривожланишига қимматли ҳисса қўшиши ҳам мумкин бўлиб қолади.

Бундай Европа учун кураш чинакам миллий мустақиллик учун, демократия учун, Испаниядаги, Португалиядаги ва Грециядаги сингари реакцион ва фашист диктатураларига қарши кураш билан чамбарчас боғланган. Испания, Португалия ва Греция ҳукуматлари ўз обрўсини йўқотиб қўйган мана шу режимларга АҚШ бераётган мадад эвазига атом базалари қуришда Америка империализмига кўмаклашаётганликлари улар Европа учун қандай катта хавф бўлиб қолганликларини кўрсатиб турибди. Европа коммунистик ва ишчи партиялари испан ишчилари ва демократик кучларининг бирлик фронти, шунингдек реакцион режимларга қарши, озодлик ва демократия учун курашаётган барча халқлар ҳозирги вақтда олиб бораётган муҳим курашга тўла бирдамлик изҳор қиладилар ва бу курашга мадад берадилар.

Империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши ҳамиша курашиб келаётган коммунистлар ҳозирги вақтда ўз миллий озодлиги учун курашаётган халқлар билан бирдамликни кучайтирадилар. Улар Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари билан янги муносабатларни, яъни миллий мустақилликни, суверенитетни, ички ишларга аралашмасликни ҳурматлаш, ўзаро манфаатли, иқтисодий ҳамкорлик қилиш ва яқинда озодликка эришган, социал-иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлидан бораётган мамлакатларга саноати юксак даражада ривожланган давлатларнинг самарали ёрдам кўрсатиши принципларига таянувчи янги муносабатларни ривожлантириш йўлида ҳаракат қила берадилар.

III.

Европанинг коммунистик ва ишчи партиялари тинчлик, тараққиёт ва демократия ишига хизмат қилувчи мана шу вазифаларни амалга оширишга ўзларининг бутун кучларини сарфлашга тайёрдирлар.

Ўзининг энг катта ғалабасининг — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини бу йил нишонлаётган бизнинг ҳаракатимиз бутун инсониятнинг ривожланишига ҳал қилувчи таъсир ўтказаётган қудратли сиёсий куч бўлиб қолди.

Коммунистик партияларнинг ҳар қайсиси ўзи кураш олиб боришига тўғри келаётган специфик шароитда ўзининг сиёсати учун ўз мамлакатининг ишчилар синфи ва меҳнаткашлари олдида, ўз халқи олдида жавобгардир. Айни вақтда ҳар бир партия тинчликни сақлаб қолиш учун, халқлар ўртасида давримизнинг эҳтиёжларига мос бўлиб тушадиган янги муносабатларни шакллантириш учун ўз зиммасидаги халқаро масъулиятни тушуниб турибди.

Бу масъулият ҳисси биз, Европа коммунистик партияларидан мана шу проблемаларни ҳал этмоқ учун кучларимизни бирлаштиришни талаб қилади. Европадаги ва бутун дунёдаги коммунистик ва ишчи партияларнинг бирлиги ва бирдамлиги нақадар мустаҳкам бўлса, курашимиз шу қадар самарали бўлади.

Бу масъулият ҳисси бизнинг зиммамизга моддий бойликларни яратиб берувчи асосий куч бўлган, ҳозирги замон жамиятининг энг онгли ва илғор синфи бўлган аввало, ишчилар синфига мурожаат қилиш вазифасини юклайди. Биз ишчилар синфининг энг яқин иттифоқчиси бўлган деҳқонларга, шунингдек тинчлик ва фаровонлик бўлишидан ҳаётий манфаатдор бўлган ўрта табақаларга мурожаат қилаётирмиз. Европанинг ишчилари ва барча меҳнаткашлари ватанпарварликни халқаро қардошларча бирдамлик билан қўшиб тинчлик ва Европа хавфсизлиги учун, қитъамизда демократия ва социал тараққиёт учун курашда ҳал қилувчи роль ўйнай оладилар.

Биз Европа ишчилар синфига таъсири кенг бўлган ва Европадаги бир қанча давлатларнинг ҳукуматларида қатнашаётган социалистик ва социал демократик партияларга мурожаат қилаётирмиз. Ўн йиллик тажриба шуни кўрсатдики, коммунистлар билан социалистларнинг биргаликда ҳаракат қилиши ишчилар синфининг сиёсий турмушга ҳал қилувчи таъсир ўтказишига ҳамда тинчликни сақланиб қолишидан ва демократик ижтимоий ўзгаришларнинг амалга оширилишидан манфаатдор бўлган ижтимоий кучларни ўз теварагида жипслаштиришига имкон беради.

Ишчилар синфининг юз йилдан бери энг катта оммавий ташкилоти бўлиб келаётган, ишчилар синфининг моддий ва социал манфаатларини ҳимоя қилаётган Европа касаба союзларига мурожаат қилаётирмиз. Биз касаба союз ташкилотларини тинч Европа учун олиб борилаётган курашда ўз обрўлари ва нуфузларидан фойдаланишга чақирамиз.

Биз олимларга, ёзувчиларга, санъат арбобларига, Европанинг барча зиёлиларига мурожаат қилаётирмиз. Уларнинг энг яхши намояндалари инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, халқлар мустақиллигини ҳамиша ҳимоя қилиб келдилар, халқаро ҳамкорлик ва тинчлик томонини олиб турибдилар.

Биз ўзларининг диний эътиқодлари сабабли тинчликка ва социал адолатга интилаётган христиан кучларга, католикларга ва протестантларга, барча динларга мансуб бўлган диндорларга мурожаат қилаётирмиз.

Биз Европанинг ёш авлодига мурожаат қилаётирмиз. Унинг келажаги коллектив хавфсизлик ва тинчлик идеяларининг ғалабаси билан чамбарчас боғланган. Ёшларнинг ўрни — уруш сиёсатига қарши, реакция ва фашизмга қарши, озодлик ва тараққиёт учун, халқлар дўстлиги учун курашувчиларнинг биринчи сафларидадир.

Биз хотин-қизларга мурожаат қилаётирмиз. Уларнинг ижтимоий ҳаётдаги роли муттасил ошиб бормоқда ҳамда уларнинг тинчлик ва инсоният хавфсизлиги ишини ҳимоя қилишга қатнашуви ҳам шундай катта аҳамиятга эга.

Биз ҳозирги воқеликда реалистик йўл тутаётган, ядро уруши хавфини тушуниб турган, ўз мамлакатини АҚШга қарамликдан қутқаришни истаётган ва Европа хавфсизлиги сиёсатини қўллаб-қувватлашга тайёр бўлиб турган буржуа гуруҳларига мурожаат қилаётирмиз.

Биз барча тинчликсевар кучларни бирлашишга ва ўз мамлакатларига ҳамда бутун қитъа миқёсида коллектив хавфсизлик йўлида бевосита ҳаракатларни авж олдириб юбормоқ учун кенг кампания ташкил этишга чақираётирмиз. Биз Европа давлатларининг конференциясини чақириш тўғрисидаги таклифни бутун чоралар билан қувватлашга даъват этаётирмиз.

Европа мамлакатларининг коммунистлари шу нарсага ғоят аминдирларки, улар ўз қитъасида агрессия ва уруш кучларига қарши тинчлик ва хавфсизликни ҳимоя қилиб, демократия, социал тараққиёт ва миллий озодлик манфаатлари йўлида, бутун дунё халқларининг манфаатлари йўлида иш олиб бормоқдалар.

Тарихий пайт мардлик ва ташаббускорликни талаб қилади. Биз барча холис ниятли кишиларнинг сиёсий эътиқодларидан ва қайси партияга, миллатга, динга мансуб бўлишларидан қатъи назар уларга мурожаат қилиб, муштарак мақсадимиз бўлган тинчликка эришмоқ учун ўзларининг бутун нуфузларидан фойдаланишга ва ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарфлашга чақираётирмиз. Бир-биримиздан ажратиб турган нарсаларни бартараф қилиб, биз уруш устидан ва эртанги кунга умидсизлик устидан тантана қила оладиган, мустаҳкам тинчликка ва халқлар моддий фаровонлигига йўл очиб бера оладиган қудратли куч вужудга келтира оламиз.

Европа халқлари ўз қитъасининг тинчлиги ва хавфсизлиги масалаларини ўзлари ҳал қила оладилар. Бинобарин, улар Европа тақдирини ўз қўлларига олсинлар!

Австрия Коммунистик партияси
Франц МУРИ,
партия раиси.

Бельгия Коммунистик партияси
Франс ВАН ДЕН БРАНДЕН,
партия раисининг ўринбосари.

Болгария Коммунистик партияси
Тодор ЖИВКОВ,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Буюк Британия Коммунистик партияси
Жон ГОЛЛАН,
партиянинг бош секретари.

Венгрия Социалистик ишчи партияси
Янош ҚАДАР,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Германия Бирлашган социалистик партияси
Вальтер УЛЬБРИХТ,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Германия Коммунистик партияси
Макс РЕЙМАН,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Германия Бирлашган социалистик партияси — Ғарбий Берлин.
Герхард ДАНЕЛИУС,
партиянинг раиси.

Греция Коммунистик партияси
Апостолос ГРОЗОС,
Марказий Комитет раиси.

Дания Коммунистик партияси
Кнуд ЕСПЕРСЕН,
партиянинг раиси.

Ирландия ишчи партияси
Майкл ОЪРИРДЕН,
партиянинг бош секретари.

Шимолий Ирландия Коммунистик партияси
Хью МУР,
партиянинг бош секретари.

Испания Коммунистик партияси
Долорес ИБАРРУРИ,
партиянинг раиси.

Италия Коммунистик партияси
Луиджи ЛОНГО,
партиянинг бош секретари.

Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партияси
Эзикиас ПАПАИОАННУ,
партиянинг бош секретари.

Люксембург Коммунистик партияси
Доминик УРБАНИ,
партиянинг раиси.

Польша Бирлашган ишчи партияси
Владислав ГОМУЛКА,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Португалия Коммунистик партияси
Алваро ҚУНЬЯЛ,
партиянинг бош секретари.

Сан-Марино Коммунистик партияси
Эрменжильдо ГАСПЕРОНИ,
партиянинг бош секретари.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси
Леонид Ильич БРЕЖНЕВ,
Марказий Комитетнинг Бош секретари.

Финляндия Коммунистик партияси
Вилле ПЕССИ,
партиянинг бош секретари.

Франция Коммунистик партияси
Вальдек РОШЕ,
партиянинг бош секретари.

Чехословакия Коммунистик партияси
Антонин НОВОТНИЙ,
Марказий Комитетнинг биринчи секретари.

Швейцария Меҳнат партияси
Эдгар ВООГ,
партиянинг бош секретари.

Карлова ВАРИ.
1967 йил 26 апрель.

УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ВА САВДОНИ ЯХШИЛАЙЛИК

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХУЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Республика партия-хўжалик активининг йиғилиши Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ В. Г. Ломоносовнинг «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1967 йил 7 мартдаги «Умумий овқатланишни янада ривожлантириш ва яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарори ҳамда партия ташкилотларининг савдони ва умумий овқатланишни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» ҳақидаги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб шу нарсани зўр қониқиш билан таъкидлайдики, партия ва Совет ҳукумати КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилиб, совет кишиларининг турмушини янада яхшилаш ҳамда уларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун қатъий ва изчил тадбирларни амалга оширмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг доимий ёрдами туфайли сўнгги вақтларда Ўзбекистон ССРда ҳам умумий овқатланиш кенг ривож топмоқда. Ошхоналар, кафе, закусочная, чойхона, ресторанлар тармоғи йилдан-йилга кенгаймоқда; улар ҳозирги замон совутиш ускуналари, технология ва савдо ускуналари билан таъминланмоқдалар. Тайёрланаётган овқатларнинг сифати яхшиланмоқда, уларнинг турлари кўпаймоқда, аҳолига хизмат кўрсатишнинг форма ва усуллари такомиллаштирилмоқда. Юқори малакали ошпазлар, қандолатчилар, савдо ходимлари кадрлари ўсиб етишди. Улар меҳнаткашларнинг кўп қиррали талабларини тўлароқ ва ҳар томонлама қондирмоқдалар. Аҳолига хизмат кўрсатиш маданияти анча ўсди.

Шу билан бир қаторда партия-хўжалик активининг йиғилиши таъкидлайдики, умумий овқатланишни ривожлантиришда ва ташкил этишда, шунингдек республика савдосида ҳамон жиддий камчиликлар юз бермоқда.

Савдо ва умумий овқатланиш объектлари қурилишига ажратилаётган давлат капитал-маблағлари ҳам, шунингдек, уй-жой қурилишидан ажратилган маблағларнинг 5 проценти ҳам давлат банки ссудалари ҳам йил сайин жуда қониқарсиз ўзлаштирилмоқда.

Қурилиш ташкилотлари практикасида саноат ва ўқув объектларини, шунингдек уй-жойларни умумий овқатланиш ва савдо корхоналарисиз топшириш ҳоллари ҳамон юз бермоқда.

Буларнинг ҳаммаси ошхона, кафе, ресторан, чойхона ва бошқа савдо корхоналари тармоғи ривожланишининг ўсиш суръатларини секинлаштирмоқда. Савдо объектлари кўпинча уй-жой қурилишининг ўсиши, саноат комплекслари, колхоз ва совхозларнинг район марказлари перспектив ривожланиши ҳисобга олинмасдан жойлаштирилади.

Айрим раҳбарларнинг коллективларнинг турмуши масалаларига етарли баҳо бермаётганликлари натижасида қатор саноат корхоналари, қурилишлар, ўқув муассасалари, колхоз ва совхозларда ошхоналар йўқ. Мавжудлари эса мослашмаган биноларга жойлашган, жиҳозланмаган ҳамда инвентарлар билан таъминланмаган. Овқатлар бемаза тайёрланади, уларнинг тури жуда кам, бир хил. Миллий таомлар, сут, сабзавотдан тайёрланадиган овқатларнинг турлари кам.

Озиқ-овқат, Гўшт-сут саноати, Қишлоқ хўжалик министрликлари, тайёрлов ташкилотлари умумий овқатланиш корхоналарини ранг-баранг ва сифатли хом таомлар, сут, булка маҳсулотлари, сабзавот, ҳўл мева, резаворлар билан етарли таъминламаётирлар.

Кўпгина ошхона, кафе, ресторан ҳамда озиқ-овқат магазинларида савдо-технология ва холодильник ускуналари етишмайди, борлари эса фойдаланиш ёмон ташкил этилганлиги ҳамда ремонт хизмати қониқарсиз бўлганлиги учун кўпинча ишлатишнинг иложи бўлмайди.

Умумий овқатланиш ва савдо ташкилотларида кадрлар, айниқса раҳбар ҳамда моддий жиҳатдан масъул бўлган ходимларни тайёрлаш, тарбиялаш ҳамда жой-жойига қўйишда жиддий камчиликлар мавжуд.

Республика партия-хўжалик активининг йиғилиши Ўзбекистон ССРда умумий овқатланиш ва савдони янада ривожлантириш ҳамда яхшилаш мақсадида қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайди:

— Область, шаҳар, район партия комитетлари савдо ва умумий овқатланиш бошланғич партия ташкилотларида тарбия ва партиявий-сиёсий ишни кучайтиришлари, кадрларни ҳалоллик ва ростгўйлик, ўз ишига юксак масъулият руҳида тарбиялашлари, уларнинг профессионал маҳоратини оширишлари ва аҳолига хизмат маданиятини яхшилашлари керак;

— Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув», ишчи таъминоти бошқармалари ва бўлимлари, умумий овқатланиш ва савдо корхоналарининг раҳбарлари зиммасига қуйидагилар юклатилади:

Ошхоналар, кафе, чойхона, ресторан, буфетлар, магазин ва бошқа умумий овқатланиш ҳамда савдо корхоналари тармоқларини янада ривожлантиришни таъминлаш, уларни ихтисослаштириш, барча корхона, завод, фабрика, қурилиш, совхоз, колхоз ўқув юртларида умумий овқатланишни уюштиришни назарда тутиб уларни жойлаштириш;

— умумий овқатланиш корхоналарида хизмат маданиятини ошириш, хизмат кўрсатишнинг қулай формаларини жорий этиш; абонементлар бўйича овқат бериш, комплекс эрталабки, тушки, кечки овқатлар тайёрлаш, овқатларни иш жойларига етказиб бериш, ўз-ўзига хизматни уюштириш, кундузги ошхоналардан кечки ресторан ва кафелар сифатида фойдаланиш каби формаларини кенг қўллаш; тайёрланаётган овқатларнинг сифатини яхшилаш ва уларнинг нархини арзонлаштириш, ана шу йўл билан ортиқча харажатларни камайтириш, ёрдамчи хўжаликларнинг маҳсулотларидан тўлароқ фойдаланиш, шунингдек саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги ва қурилиш ташкилотларининг социал-маданий тадбирлар фонди маблағининг бир қисмидан тўла фойдаланиш;

— ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларни кўпайтириш, хом таомлар, кулинария ҳамда кондитер маҳсулотлари сотишни кенгайтириш;

— республикада парҳез таомлар тайёрлаш корхоналарини кенгайтириш;

— халқ хўжалиги тармоқларининг икки кун дам оладиган иш ҳафтасига ўтиши муносабати билан умумий овқатланиш ва савдо системасида зарур бўлган тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш;

— оммавий касбдаги кадрлар тайёрлашни тубдан яхшилаш, олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислардан тўғри фойдаланиш, ёш мутахассисларни дадил кўтариш, савдо ва умумий овқатланиш ходимларининг иш шароити ва турмуши ҳақида кундалик ғамхўрлик кўрсатиш;

Ўзбекистон касаба союзлари Советига область, шаҳар, район ижроия комитетларига, министрликлар ва идораларга умумий овқатланиш ва савдони ривожлантириш тўғрисида доимо ва изчил шуғулланиш топширилди. Саноат корхоналари, транспорт, алоқа, қурилиш ташкилотлари, колхозлар, совхозлар ва ўқув юртларидаги умумий овқатланиш тармоқларини кенгайтириш ҳамда такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилиши керак. Токи улар меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондирсинлар... Республика партия-хўжалик активининг йиғилиши шу нарсага қатъий ишонадики, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари, республика савдо ҳамда умумий овқатланиш ходимлари яқин вақт ичида меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни тубдан яхшилашга, уларнинг ўсиб бораётган талабларини тўлароқ қондиришга эришадилар. Партия XXIII съезди белгилаб берган вазифаларни ҳаётга янада катта куч-ғайрат билан амалга ошириш учун курашадилар ҳамда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихий 50 йиллигини янги меҳнат ғалабалари билан кутиб оладилар.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

Яқинда Исроил давлатининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси СССР Ташқи ишлар министрлигига таклиф қилинди. Исроилнинг қўшни араб давлатларига қарши агрессив ҳаракатлари тўхтовсиз давом этаётганлиги муносабати билан элчига баёнот топширилди.

Баёнотда бундай дейилади: ташқи империалистик кучларнинг, шунингдек Исроилдаги экстремист ва милитарист доираларнинг қўшни араб давлатлари суверенитети ва мустақиллигига қарши қаратилган сиёсати натижасида Яқин Шарқдаги вазият мушкуллашиб бораётганлигига Совет ҳукумати Исроил ҳукуматининг эътиборини кўп марта жалб этган эди. Бу райондаги аҳвол Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик кенгашида бир неча бор муҳокама қилинди ва жаҳон жамоатчилигини ҳали ҳам ташвишга солмоқда.

Совет ҳукумати, дейилади баёнотда, шу йил 7 апрелда Исроил билан Сурия ўртасида бўлган қуролли можарога эътиборини жалб этмай қололмайди. Ана шу қуролли можаро вақтида Исроил томони авиация, танклар ва артиллериядан фойдаланиб, Сурия Араб Республикасига қарши ошкора ҳарбий хуружларни қизитиб юборди. Совет Иттифоқи чегараларига бевосита яқин бўлган районда Исроил ўт билан хатарли равишда ўйнашиб турган пайтда Исроилнинг Исроил — Араб зиддиятларини куч ишлатиб, ҳарбий йўл билан ҳал этишга интилаётганлигини тасдиқловчи гаплар айтилди. Масалан, Исроил бош штабининг бошлиғи Исроилнинг 7 апрелдаги қуролли ҳужуми сўнгги ҳужум эмас ва ана шундай янги хуружларни қилиш формалари, методлари ва вақтини Исроилнинг ўзи танлаб олади, деди.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг баёнотида яна таъкидлаб ўтиладики, жаҳон яна Исроил агрессиясининг шоҳиди бўлиб қолди. Исроил сиёсат соҳасида тинчлик иши учун хатарли бўлган авантюраларга мойил эканлигини намойиш қилди.

7 апрелда Сурияга қилинган қуролли ҳужум муносабати билан, дейилади баёнотда, Совет ҳукумати Исроилнинг бир неча йил мобайнида ўз қўшниларига нисбатан ўтказиб келаётган хатарли сиёсати хавф-хатар туғдиради ва бунинг учун бутун жавобгарлик Исроил ҳукумати зиммасига юкланади, деб Исроил ҳукуматини яна огоҳлантириб ўтишни зарур деб ҳисоблайди. Совет ҳукумати Исроил ҳукуматининг рўй бераётган аҳволни пухта чамалаб кўриб, сиёсий калтабинлик билан ўз мамлакатини ташқи душман кучлар қўлида ўйинчоқ қилишга тайёр турган ва халқининг ҳаётий манфаатларини ҳамда ўз мамлакатининг тақдирини хавф остида қолдираётган доиралар изидан бормаслигини кутади.

Элчи бу баёнотни ўз ҳукуматига топширажагини айтди.

АҲДИМИЗ–60 ЦЕНТНЕР

Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари қишлоқ меҳнаткашларига янги куч-ғайрат, жўшқин илҳом бағишлади. Шу кунларда ҳамманинг фикри-зикри коммунистик мўл-кўлчилик яратишга кўпроқ ҳисса қўшишга, юбилей йилининг улкан режаларини муваффақиятли амалга оширишга қаратилган.

Колхозимиз бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан, бригадамиз аъзолари эса 60 центнердан «оқ олтин» олишга бел боғлаганлар. Биз Тожикистон ССРдаги Ленин номли ва Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг пахтакорлари бошлаб берган ташаббусга биринчилар қаторида қўшилдик ва қорақалпоқ қардошлар билан мусобақалашдик. Бригадамиз Амударё районидаги «Ленинизм» колхозининг Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати Ҳайитмат Ҳабибуллаев бошлиқ бригадаси билан мусобақадош.

60 центнер ҳазилакам гап эмас. Мўл ҳосил етиштирмоқ учун кўп меҳнат қилиш талаб этилади. Бригадамиз областда илғорлар қаторида чигитни юқори сифатли экиб бўлди. Ерни яхши тайёрлаб, экиш олдидан минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси солинди. Чигитни бир текис ундириб олиб, 1 Май байрамини ғўзанинг дастлабки парваришини қизитиб юбориш билан кутиб олишга ҳамма чораларни кўрмоқдамиз.

М. МАТНАЗАРОВ,
Ҳазорасп районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи.

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

Йилига бир миллион тоннагача пахтани қайта ишлаб бераётган Андижон область пахта заводлари қаторига яна бир янги корхона қўшилади. Марказий Фарғонада жойлашган Бўз районида ўн еттинчи завод қуриш учун майдонча танланди. Завод бир йилда 30 минг тонна хом ашёни қайта ишлаб бериш қувватига эга бўлади.

●

Тошкентдаги химия-фармацевтика заводи ёз мавсумида Измирда очиладиган халқаро ярмаркага ҳар хил дори-дармонлардан ўн турини юборади.

Ўзбекистон фармацевтика саноатининг бу тўнғич корхонаси дори-дармонларнинг юздан кўпроқ турини ишлаб чиқармоқда. Тошкент заводида ҳаётга йўлланма олган кўпгина препаратлар мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам маълумдир. Осиё, Африка ва Европадаги мамлакатлар корхона маҳсулотини сотиб олмоқда. Завод халқаро ярмаркалар ва виставкаларнинг традицион қатнашчиси бўлиб қолди. Унинг дори-дармонлари Германия Демократик Республикаси, Италия, Польша, Руминия ва бошқа мамлакатларда уюштирилган виставкаларга қўйилган эди.

ҚУРТ БОҚИШГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ПИЛЛАЧИЛИК РИВОЖЛАНАДИ

Бу йилнинг алоҳида хусусияти бор. Халқимиз Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини байрам қилади. Бу орзиқиб кутилган кунга ёруғ юз билан, меҳнатда муносиб совға билан бориш учун мусобақа янада кучайиб кетди. Меҳнатда жонбозлик кўрсатаётган илғор ишчилар, жонкуяр колхозчилар, фидокор механизаторлар хуллас, ҳамма-ҳаммаси бу улуғ кунга шахсий меҳнат совғалари тайёрлаш мажбуриятини олишмоқда. Биз ҳам имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, янги мажбурият олдик. Бу йил 282 қути қурт уруғи боқамиз. Ҳар қути уруғдан 55 килограмм эмас, камида 65 килограммдан аъло сорт пилла топширамиз.

Пиллачиларимиз зиммадаги бу юксак ва шарафли вазифани амалда бажариш учун баҳорги қурт боқишга тайёргарликни кучайтириб юборганлар. Қуртларни жонлантириш учун инкубаториялар тайёрлаб қўйилди. Пиллачилик звенолари бу соҳада тажрибага эга бўлган кишилар ҳисобига сараланди. Уларнинг сони 102 кишига етказилди. Ҳозир ҳар бир пиллачи юбилей йилида неча қути қурт боқишини, мамлакатга қанча пилла ҳосили сотишини яхши билади. Қуртхоналарни оқлаш, дизенфекция қилиш, ёқилғи, печка, сўкчак тайёрлаш ишларини ҳам намунали олиб бормоқдамиз. Бугунгача 102 та иссиқ хона, 210 та печка ва бошқа зарур нарсалар шай қилиб қўйилди.

Шунингдек, хўжаликда тутчиликни ривожлантириш ишига ҳам катта эътибор беряпмиз. Мавжуд 53 гектар тутзор яхши парвариш қилиняпти. Бу йил янгидан 4 гектар тутзор барпо этилди. Йўл ва ариқ бўйларига 12 минг туп тут ниҳоли ўтқазилди.

Аҳдига вафодор пиллачиларимиз КПСС Марказий Комитети 1 Май Чақириқларидан руҳланиб, қурт боқиш кампаниясини ҳар тарафлама пухта ҳозирлик кўрган ҳолда бошлаб юборадилар ва юбилей йилида белгиланган юксак маррани албатта эгаллайдилар.

Н. ХОНЗАФАРОВА,
Ромитан районидаги Куйбишев номли колхознинг пиллачи агрономи.

Сураталарда: кўргазмага қўйилган мебелларнинг намуналари.

И. Глауберзон фотолари.

УЙИМИЗ КЎРКИ

РЕПОРТАЖ

Одамлар яхши кийиниш ва уйларини шинам жиҳозлашга ҳаракат қилишади. Кўркам жиҳозлар кишининг баҳри-дилини очади. Республикамиз мебель корхоналарининг коллективлари одамларнинг дидига мос келадиган хушбичим ва кўркам жавонлар, стол-стуллар, шифонер, диван каби буюмлар ишлаб чиқаришни борган сари кўпайтирмоқдалар.

Куни кеча Тошкентда республикамиз мебель саноати корхоналари ишлаб чиқарган энг яхши маҳсулотлар кўргазмаси очилди. Кўргазмани ташкил қилишдан мақсад ишлаб чиқарилаётган мебеллар хусусида харидорларнинг фикр ва мулоҳазаларини тўплаш, мавжуд конструкциядаги мебелларни такомиллаштириш, яна қандай мебеллар ишлаб чиқариш кераклиги ҳақида таклиф ва мулоҳазалар тўплашдан иборат.

Тошкентдаги «Шарқ» мебель фирмаси бош корхонасининг улкан корпуси келин тушадиган уйдек тўкис жиҳозланган. Бу ерда мебель саноати корхоналарида тайёрланган ҳар хил мебелларнинг нусхалари билан батафсил танишиш мумкин. Ҳар мебелларни, кўриб баҳра оласиз. Олмалиқ мебель фабрикаси ишлаб чиқарган маҳсулотларга кўргазмага келганлар айниқса юқори баҳо беришмоқда. Полиэфир лок билан жилоланиб турган сервант, жавон, овқатланиш столи, юмшоқ каравот, диван ва стуллар бир-биридан серчирой. Корхона коллективи бу хилдаги мебеллар ишлаб чиқаришни шу йилнинг ўзида ўзлаштирди. Уйнинг кўркини очадиган бундай маҳсулотлардан олмалиқликлар Улуғ Октябрнинг 50 йиллик байрамигача 4500 комплект тайёрлаб чиқариш учун мусобақани кучайтириб юбордилар.

Тошкентдаги «Шарқ» фирмасида ишлаб чиқарилган ётоқхона мебеллари — ойна, диван, каравот, овқатланиш хонасини безаб турадиган бежирим стол, идиш-товоқлар сақланадиган сервант, юмшоқ стул, телевизор таглиги ва бошқа мебеллар кишининг эътиборини жалб этади. Бу мебелларни пардозлашда прогрессив технология ва илғор усулларга амал қилинганлиги товланиб туришидан, силлиққиналигидан шундоққина билиниб турибди. Корхона азаматлари юбилей йилида шу хилдаги мебеллардан 1300 комплект тайёрлайдилар.

Кўргазманинг мебеллар намойиш қилинаётган катта залини айланганингизда, Самарқанд мебель фабрикасида тайёрланган ошхона стол-стуллари, Янгийўл фабрикасида ишлаб чиқарилган болаларбоп мебеллар, Бухоро ва Наманган мебелчилари меҳнати синггган буюмларга суқланиб боқасиз. Бу корхоналарнинг коллективлари юбилей йилида мардонавор меҳнат қилиб, мебелларнинг кўпгина янги ва такомиллашган хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар.

...Ана у диаграммаларга бир назар ташланг-а! Бу диаграммалар республика мебель саноатининг ривожланиш истиқболларидан ҳикоя қилади. Катта-катта ҳарфлар билан ёзилган рақамларни таққослаш анчагина қизиқарли. Республика мебель саноати корхоналари 1966 йилда 23 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган бўлсалар, юбилей йилида мебелларнинг сифати яхшиланиб, хиллари кўпайишидан ташқари бултургига қараганда бир миллион сўмлик кўп маҳсулот тайёрланади. 1970 йилда эса республикада мебель ишлаб чиқариш 43 миллион сўмни ташкил этади.

Бунинг учун мебелчилар катта тайёргарлик ишлари олиб боришяпти. Бошқа бир диаграмма шуни кўз-кўз қилади. «Шарқ» фирмасининг бош корхонаси ҳозир йилига 2 миллион сўмлик маҳсулот тайёрламоқда. Корхонани реконструкция қилиш тўла тугаллангач — 1969 йилда 11 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланадиган бўлади. Нукус, Янгийўл, Самарқанд фабрикалари ҳам кенгайтирилади, уларда янги қувватлар ишга туширилади. Буни лоақал шундан ҳам билиш мумкинки, ўтган етти йилликда мебель саноатида қурилиш ишлари олиб бориш учун 3 миллион сўм ажратилган бўлса, бу беш йилликда янги корхоналар, қўшимча қувватларни ишга тушириш учун камида 26 миллион сўм капитал маблағ сарфлаш кўзда тутиляпти.

Залда мебелларни кўздан кечириб, бир-бирлари билан ўзаро муҳокама юритаётган, баҳслашаётган, ўз фикрларини кўргазмадаги махсус дафтарга ёзиб қолдираётган кишилар кўп. Бир гуруҳ одамлар «текинга тушган маҳсулотлар» олдида тўпланишиб турибди. Улар «Ватан» фирмаси ва бошқа корхоналар ишлаб чиқарган «арзимас нарсалар»ни қизғин муҳокама қилишяпти. Дарҳақиқат муҳокамага арзигулик. Мебелга ўрнатилган ойна қолдиқлари, фанернинг чиқитлари, ёғоч қисмларидан пойафзал қўйиладиган яшикча, болалар учун ўйинчоқлар, гулдонлар, стул қопламасига ишлатилган материал қийтиқларидан иш вақтида кийиладиган қўлқоплар, кийимосгичлар, мороженое ейиладиган қошиқчалар тайёрланган. Булар ҳақиқатан ҳам текинга тушган маҳсулотлардир. Республика мебелчилари шу йилнинг биринчи кварталида чиқинди материалларидан 100 минг сўмлик маҳсулот тайёрладилар. Иккинчи кварталда эса текинга тушадиган маҳсулотлардан 200 минг сўмлик ишлаб чиқарилади.

Мебеллар кўргазмасини келиб кўраётганларнинг кети узилмайди. Республика Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси бошлиғи Ҳабиб Маъруповнинг тан олишича, кўргазма ташкил қилинганлиги айни муддао бўлди. Ҳозирнинг ўзидаёқ ишлаб чиқарилаётган мебеллар ҳақида анчагина қимматли таклиф ва мулоҳазалар тўпланди. Шу фикр ва мулоҳазалар мебель саноатининг ривожланишида катта ҳисса бўлди. Кўргазма ўн кун давом этади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ОНА ҚИШЛОҒИМ

ЭТЮДЛАР

ТОМИР

Ариқлар лабини майса-мўйлаб қоплаб, тол навдалари ипак попугини тақиб олди. Юрагим қизиб, ўнгимда ҳам, тушимда ҳам қишлоғим, қаригинам, онажоним кўзимга кўринаверади. Ишда ўтириб, хаёлан қишлоқ кўчаларини кезиб юрганимда, муҳаррир чақириб қолди:

— Оролга бориб келасиз. Беш кунга.

Ўзим ҳам қанот чиқаргандай бўлиб турувдим:

— Хўп,— дедим.

— Кечикманг. Шунақа одатингиз бор...

Йўлга чиқдим. Лекин ҳурматли муҳарририм мени яна кечиргайлар, қишлоғимни босиб, Оролга ўтиб кета олмадим. Малик чўлидан ўтганда йўлнинг бир чеккасида ётган қишлоқ поездга эргашиб олди. Тўхта, тўхта, ўтиб кетма, тўхта, дегандек дераза ёнидан гир айланиб, чопиб бораверди. Чидай олмадим. Кичик бекатда тушиб қолдим. Ана, Қашқа қирғоғидаги қир устида бепоён оламнинг кафтдеккина жойини эгаллаб, осуда нафас олиб ётибди. Юрагим энтикиб кетди. Ажаб, шу бир парча ер, мўжазгина қишлоқчада қандай сеҳр борки, у мени соғинтиради? Узоқ элларга сафарга борганда, қувонганда ё азият чекканда қўмсайман уни? Офтобда қуритилган кўм-кўк осмони, томларда, пахса деворлар устида оловдай ёниб турадиган лолақизғалдоқлари, гиёҳлар ҳидини қучоқлаб олган сабодари, қўй-қўзиларининг ба-баси...

Дарё ёқаларини айланиб юриб, кўчаларда оёқ товуши тинабошлаганда қишлоқнинг бир чеккасида орқасини кўчага ўгириб, мудраб турган уй олдига бордим.

Пастқам, қоронғироқ, деворларининг шувоғи ҳилвираган уй. Бобомнинг бобоси қурган уни. Бир йил ичида қадди яна чўкиб, юзларидаги ажинлари кўпайгандек кўринди кўзимга. Ёмғир ювган сомон шувоқларини қўлларим билан сийпаладим. Унинг бу кўринишида ҳадсиз азоб-уқубатларни, жаҳонга сиғмас қувончларни бошидан кечирган инсондагидек вазминлик, улуғвор камтарлик бор. Эски синч ва қаламаларининг секин шиқирлаши менга уйнинг юраги ураётгандек бўлиб туюлади. Кексагинам, муштипаргинам, у ўз умрида не-не воқеаларни кўрмаган. Онам, онажонгинам шу уйга ўнбеш ёшида келинчак бўлиб келган. Шу уйда бизлар туғилганмиз. Сўнг Турди-тўқсоба бошлиқ босмачилар бостириб кириб, шу уйда бобомни чавақлаб кетишган. Эҳ-ҳе, деворлари ҳам, юраги ҳам бақувват экан, қуламади! Шу уйнинг деворларини ушлаб, қанча машаққатлар билан илк бор ўрнимдан дик турганман, дорга чиқаётган боладек қалтираб, оламга биринчи бор мустақил одим қўйганман... Сўнг онам кўзда ҳалқа-ҳалқа ёши билан отамни шу уйдан урушга жўнатган...

Кексагинам, камтаргинам, дийдор кўришмагандан буён яна қадрдон бўлиб кўриняпсан кўзимга. Терлаган деразаларингда кўз ёшларинг ялтираяпти... Кексагинам, камтаргинам, тол хивичдан «от» миниб йиқилганда ўзинг овутгансан. Довча узиб, баланд шохдан қулаганда ўзинг пешанамни силагансан. Эшак миниб «иҳиҳ», от миниб «чу-чу» чопишга ҳам ўзинг ўргатгансан. Товонимга тикан суқулганда кипригинг билан олган, касал бўлмагин дея олма гули оққан бўтана сувда чўмилтирган ҳам ўзингсан. «Ақлинг чироғини ёқ, олам кўзингга мунаввар бўлади» деб қўлимга алифбо тутқазган ҳам ўзинг. Ўзингга раҳмсиз, ўзгага ҳамдам бўл, худбинни эъзозлаб, камтаринни қойима деган ҳам ўзингсан. Дорилфунунга узатиб, йўлимга интизор, дийдоримга зор, кўзинг тўрт кутган ҳам ўзинг.

Кексагинам, ордоқлигим! — Нам ўта бошлаган шувоқларингни авайлаб сийпалайман. Сомон шувоқлар бармоқларимга онамнинг қуришқоқ, қадоқли қўлидек ғадир-будур туюлади. Кексагинам, муштипарим, бирор сиру-асроримни сендан пинҳон тутган эмасман. Болалар билан олишиб йиқилганимни, адолатсиз жанжаллардан ўртанганимни онам эмас, сен биласан. Бошимга дард тушса, титраса таним сенга югурганман. Қалбим дарчасидан юрагимга севги ўти тушганда сенга талпинганман, кексажоним, онажоним, қишлоғим.

Эй, азиз уй, меҳнаткаш қишлоқ, қувончимга ҳамдам, дардимга малҳам, таъзимимни қабул эт, бўл ризо! Нобоп юрсам, янглишсам кечир. Қаригинам, меҳрибоним, меҳрингдан ҳам, қаҳрингдан ҳам мени дариғ тутма.

Ойдин тун, сокин ҳовузлар, ғазалхон қурбақалар мушоираси авжида. Дарвоза ёнига бордим. Оқ бодрокдек гулга кўмилган олма дарахти қулочини чўзиб, ўсяпти. Нафис ғунчалар ҳилпираб, она алласидек оҳиста куйлаяпти. Онамни, онажонимни шу уйдан олиб чиқиб, видолашган йилимиз, кузда эккан эдим уни... Мен ўқишга кетдим. Опам эри билан чорбоғ тўрида янги уй қуриб, кўчиб чиқишди. Сўнг бу уй ўтинхона бўлиб қолди. Оёқ учида турганча девор устидан ичкарига қарадим. Чорбоғнинг тўрида япроқлар орасидан чироқ шўъласи кўринди: Кирсамми-кирмасамми? Кирсам камида бир ҳафта қолиб кетишим аниқ...

Менинг шарпамни сездими, ичкарида ит вовиллади. Изимга қайтдим. Опамникида тунасам ошна-оғайнилар хафа бўлишади... Чойхонага кирдим. Аҳмад ака пиёлаларни катта алюмин тоғорадаги илмиқ сувга солиб қўйиб, чорпояда чордона қуриб ўтирганча, хўл латта билан чойнакларнинг қопқоғини тозалаётган экан. Мени кўриши билан ўрнидан турди. Қучоқлашиб кўришдик:

— Қани, қандай шамол учирди?

— Сафарга кетаётувдим. Вақт зиқ. Шундай бўлса ҳам ўтиб кетолмадим. Нимадир тортди мени шу ёққа...

Ўтирдим. Аҳмад ака чой дамлаб келди. Гурунглашдик. У менинг руҳиямни тушунган экан:

— Киндик қони тўкилган ерга инсон боласининг меҳр томири қадалади, жиян. Бу ришта она сути билан илдиз отади. Шу томир уй, қишлоқ, сўнг юртга ёйилади...— деди Аҳмад ака чой узатиб. Киндик қони тўкилган жойнинг меҳри бошқача бўлади, жиян, қўмсатади...

ОЛАМ ДАРЧАСИ

Аҳмад ака, бизникидан бир пиёла чой ичмасанг бутун қишлоққа айтаман келиб кетганингни, деди. Ноилож кўндим. Тонг ғира-ширасида уйига бордик. Хотини аллақачон уйғониб, ўчоққа қозон осиб, сутчой қайнатаётган экан. Дўмбоққина қизчаси онасининг ёнида ўтириб, пилладан қолган тут шохчаларининг шитир-шитир ёнишини, оловнинг рақсларини томоша қиларди. Болалигим эсимга тушди: Газ яхшию... лекин ўтиннинг ёнишига нима етсин! Кичкина ўчоқда сонсиз рақкосалар. Ҳўл чўпчаклар орасидан пишиллаб, буралиб-буралиб тутун чиқади. Бу ёқимли тутундан бошинг айланади. Қуруқ шохлар чирсиллаб ёнади, уларнинг қуйига олов қип-қизил, нозик қўлларини чўзиб, рақсга тушади. Тилининг учи билан қозоннинг остини ялаб, сутни кўпиртиради. Ёниб бўлган ўтиннинг эритилган олтиндай билқиллаб тўниб туришичи...

Қизча бизларни кўриб, сакраб ўрнидан турди. Пилдираб келиб, отасининг оёғини яктаги аралаш қучоқлади:

— Талом-м, адда, талом аммати...

Уйга кирдик. Бизлар сутчой ичиб ўтирдик. Қизча катта тош товоқ остидаги хом қаймоққа жажжи бармоқларини ботириб, ялади. Сўнг тақсимчадан ҳовучида майиз олиб, уй ўртасида турган стулни дераза ёнига судраб борди. Стулга чиқиб, оғзига майиз солди. Пучуқ бурнини дераза ойнасига тираганча, мунчоқ кўзлари билан кўчага жовдираб қарай бошлади:

Қизиқ, одамлар эрта-мертандан қаерларга шошаркина?— Ана, елкасига узун таёғини ташлаб олган подачи сигир, қўйларни ҳайдаб боряпти:

— Оланўз, бош, бош-а.

Пода орқасидан елкасига катта қора чарм сўмка осиб олган почтачи велосипедини етаклаб келяпти:

— О, мани йўлдан қолдирдиз.

Сумкасида олам-олам гаплар, янгиликлар бор. Одамлар бунча гапларни қаердан топишаркана? Газета-журналларни тўлдириб ёзишгани етмагандай яна бир-бирларига хатлар ҳам битишади...

Ана, оппоқ соқолли чол икки кўзи тўла хуржинни эшакка ортиб, устига ўзи миниб, осилган оёқларини лақиллатганча:

— Иҳ-иҳлаб, эшакнинг қурағи орасига халачўп босиб боряпти. Бозоргами, ё техникумда ўқийдиган невараси олдигами...

Ана, парча қизил гулли кенг кўйлак кийган хотин жағига пахта босиб, бошини эгиб боряпти. Тиши оғриганми?

Мотоциклни потиллатиб кассир ўтаётир. Одамларга далада пул тарқатади. У бунча пулни қаердан оларкин?

Ҳа, ана тепалик ёнбағрида тойчоқлар кишнашиб, ўтлаб юрибди. Ўт кўринмайдику. Тупроқни ялаяптими? Тупроқнинг таъми қандайкин? Тепачалар хамир қорилган катта тоғорага ўхшайди. Ранги ҳам. Ҳиди ҳам. Нонни ўша тупроқдан қилишармикин?

Ҳовлида ит вовиллади. Биров келдимикин?

Қўшнининг чорбоғидан гўдакнинг йиғиси эшитилди: боласи йиқилдими? Ё онаси урдимикин?

Қизча стулдан сакраб тушди. Онасининг катта шиппагини кийиб, тап-тап-тап ташқарига югурди. Чорбоғ устидан катта самолёт ғағиллаб ўтиб кетди. Қизча гўдакнинг йиғисини ҳам, итнинг вовиллаганини ҳам унутиб, бармоқларини тишлаганча осмонга тикилиб қолди...

Ҳар биримиз бола бўлганмиз. Ҳар биримизнинг миямизга шундай саволлар маржони тизилиб турган. Ҳар бир гўдак кенг оламни аввал ўз уйининг кичик деразасидан кўради...

Самар НУРОВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЮБИЛЕЙ БОҒИ

Иштихон районидаги «Халқобод» колхозида бунёд этилаётган шаҳар типидаги марказий посёлка яқинидаги йигирма гектар майдонда боғ барпо этилди. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига унга «Юбилей боғи» номи берилди.

Боғ кейинчалик колхоз соғломлаштириш лагерига айлантирилади. Бу ерда колхоз дам олиш уйи ва пионерлар лагери қуриш учун жой ажратилди.

«ОЛТИН ОҚИМ» МОНРЕАЛДА

Яқинда Монреалда очиладиган Халқаро фото кўргазма «ЭКСПО-67» ташкилотчиларидан қувончли хабар олинди. Кўргазмага тошкентлик журналист И. Збарский олган суратлар ҳам қўйилади.

Унинг кўргазмага қўйилган, ўзбек пахтакорлари ҳаётини акс эттирувчи турли темадаги расмлари «Олтин оқим» деб номланган.

О. АПУХТИН.

ЯНГИ ЁТОҚХОНА

Пойтахтимиздаги 153-трестнинг 14-қурилиш бошқармаси азаматлари 1-профессионал-техника билим юрти ўқувчилари учун 411 ўринли ётоқхона биноси қуриб бердилар.

У. МУҲАМЕДОВ.

ТУҲФА

Доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган кунда Тошкент область, Бўка районидаги Ильич номли колхоз меҳнаткашлари катта туҳфа олдилар. Бу ерда 250 томошабинга мўлжалланган кинотеатр биноси қурилиб ишга туширилди. Қишлоқ аҳлига кинотеатр биноси ишга туширилган куни «Ўзбекфильм»нинг маҳсулоти — «Икки дил достони» фильми намойиш қилинди.

Ю. МИРЗАЕВ.

РАҲМАТ, КАРИМЖОН!

Ўғилчам бетоб бўлиб қолди. Бухоро область шифохонасининг врачларига учрашдик. Бош хирург ўртоқ Саидов ўғилчамни диққат билан кўриб чиққандан кейин гапнинг ростини айтиб қўяқолди: боланинг ошқозонига уланган ичаги беркилиб қолган экан. Бундай касалликка учраганларнинг деярли ҳаммаси нобуд бўларкан.

Шундай бўлса ҳам ёш хирург Каримжон Миржонов дадил операция қилишга киришди. Жигарбандимнинг ҳаётини сақлаб қолди. Мен бу йигитнинг журъатига, қўли енгиллигига қойил бўлдим! Бирдан-бир ниятим: ўғилчамнинг тили чиққанда дастлаб «Каримжон ака» деган сўзни айтишни ўргатишдир.

Қ. ХОЛИҚОВ,
Бухоро нон комбинатининг ишчиси.

БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ЧАНГ ИЧИДА, ҚЎЛ УЧИДА»

Тошкент шаҳар, Фрунзе район ижроия комитети хабар қилди:

«Совет Ўзбекистони» газетасида (1967 йил 17 март сони) босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола район Совети ижроия комитетининг кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилинди. Унда район территориясидаги саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, ўқув юртлари, маҳаллаларда тозалик ва ободончилик ишларига етарли эътибор берилмаётгани, масъул кишилар ўзларига бириктирилган майдонларни вақтида супуриб-сидириб, сув сепмаётгани, оқибатда транспорт серқатнов жойларда чанг кўтарилаётгани жуда тўғри кўрсатилган. Район ижроия комитети йўл қўйилган камчиликларни тузатиш чораларини кўрди. Район коммунал хўжалик бўлими ихтиёридаги дворниклар сони кўпайтирилди. Механизациялаштирилган автомобиль базаси малакали шоферлар билан мустаҳкамланди. Тозалик ва ободончилик ишларини яхшилашга ёрдам берадиган барча турдаги механизмлар ишга туширилди. Санитария-гигиена қоидаларини жорий этишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ДИРЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Яқинда Тошкентдаги 65-ўрта умумий таълим мактабида «Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва В. И. Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб нишонлаш» темасига бағишланган Октябрь район мактаб директорларининг семинари ўтказилди.

Семинар планига асосан ўтказилаётган ҳамма тадбирлар Улуғ Октябрга, доҳиймиз Ленин фаолиятига бағишланган. Мактабнинг шинам залида бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари ўз санъатларини намойиш қилмоқдалар; пионерлар хонасида комсомол ва пионер ташкилотининг органлари «Ёшлик», «Пионер» ва сатирик «Ари» деворий газеталарининг кўриги ўтказиляпти. Спорт зали ҳам одамлар билан гавжум. Мана, бир группа мактаб директорлари 100 процент ўзлаштириш даражасига эришган биринчи синф ўқитувчиси Ф. Нуъмоновнинг «Октябрь ва Ленин ҳақида ҳикоялар» темасидаги очиқ дарсини мароқ билан тинглаб чиқдилар.

Шундан сўнг меҳмонлар Лениннинг мактаб музейини томоша қила бошлайдилар. Музей экспонатлари ичида «Ленин шалашда» темасида жонли қилиб ишланган декорацион пейзаж меҳмонларда айниқса кучли таассурот қолдирди.

Куннинг иккинчи ярмида мактаб директорлари ўқувчилар билан биргаликда автобусларга ўтириб, Тошкентнинг тарихий-революцион жойлари, Ленин номли ҳарбий билим юрти, Собир Раҳимов номли кинотеатрга экскурсияга бориб қайтганларидан сўнг, семинардан олган таассуротлари, мулоҳаза ва фикрларини ўзаро ўртоқлашдилар.

ДОНОЛАР ЎЛМАЙДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 167-ўрта мактабга севимли шоиримиз Мақсуд Шайхзода номи берилганлиги муносабати билан ўтказилган йиғилиш ҳам Октябрнинг шонли 50 йиллигига бағишланди.

Филология фанлари доктори Маллаев, Шайхзоданинг ҳаёт йўли ҳақида сўзлар экан, олимнинг педагог кадрлар, адабиётшунослар тайёрлашдаги меҳнатлари тўғрисида гапиради. Республика маориф министри А. Қўчқоров ўз сўзида ёш авлодни худди Шайхзода каби билимдон, ватанпарвар, Октябрь ва Ленин ғояларининг тантанаси учун курашувчи, шоир-гражданин қилиб тарбиялашда мактаб коллективига муваффақиятлар тилади.

А. МАЪЗУМОВ.

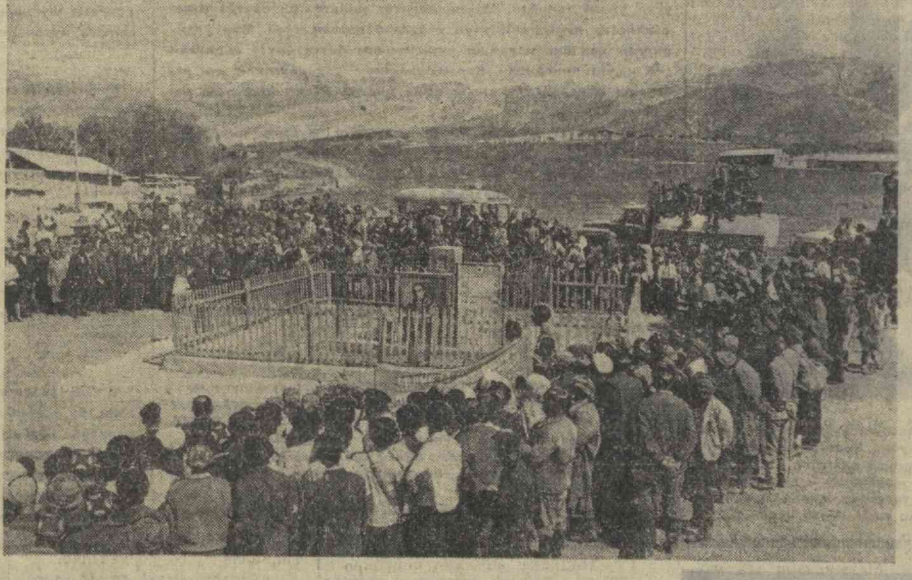

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Қаҳрамон комсомол аъзоси Абдулла Набиев юрган йўл бўйлаб ўтказилган мотопробег тугалланди. Унинг қатнашчилари 21 апрель куни — Абдулла Набиев туғилган куни Фарғонадан йўлга чиққан эдилар. Улар Қўқон, Тошкент, Ховос, Ғузор шаҳарларида бўлишди, пировардида қаҳрамон комсомол аъзоси дафн этилган Бойсун қишлоғига келдилар. Бу ерда унинг қабри ёнида кўп минг кишилик митинг ўтказилди. Мотопробег қатнашчилари қаҳрамон комсомол аъзоси ҳалок бўлган Бешэркак посёлкасида ҳам бўлишди. Унинг ҳайкали олдига гулчамбарлар қўйилди. Суратда: Бойсун шаҳрида қаҳрамон комсомол аъзосининг қабри ёнидаги митинг пайти.

Х. Исроилов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Планетамизда

Барча мамлакатларнинг халқлари! Уруш оловини ёқувчи империалистларнинг кирдикорларини фош қилингиз! Қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядро қуролини тақиқлаш, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, бутун дунёда тинчлик учун курашни кучайтирингиз!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

УЛКАН ВАЗИФА

Жаҳон жамоатчилиги Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европа хавфсизлиги масалаларига бағишланган конференцияси ишини зўр қизиқиш билан кузатиб турибди. Социалистик мамлакатларнинг газеталари бу конференцияга биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган халқаро воқеа, деб баҳо бериб, Коммунистик ва ишчи партиялар ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси Карлова Варида муҳокама қилаётганликларига эътиборни жалб қилмоқда. Бир қанча социалистик мамлакатлардаги матбуотнинг етакчи органлари ҳам конференция ишига газета саҳифаларидан кўп ўрин бермоқдалар.

ВАРШАВА. Польшадаги газеталар Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Европа хавфсизлиги масалаларига бағишланган конференциясига ўзларининг бутун-бутун саҳифаларини ажратиб бермоқдалар. Улар А. Новотний, Л. И. Брежнев, В. Гомулка ўртоқларнинг нутқларини, шунингдек Вьетнам халқини қувватловчи мурожаатни ва Грециядаги ҳарбий тўнтариш воқеалари устидаги баёнотни эълон қилдилар. «Штандар млодих» газетаси бу материалларни: «Европа ва жаҳоннинг келажаги. Революцион ишчилар ҳаракатининг асосий мақсадлари социал адолат, тинчлик ва хавфсизликдир» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг органи «Трибуна люду» газетасида «Европада тинчликни таъминлаш шу кенгашнинг энг муҳим вазифасидир», деб ёзмоқда. Европанинг коммунистик ва ишчи партиялари, деб ёзади газета, «турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун ва ҳарбий блокларни коллектив хавфсизлик системаси билан алмаштириш учун курашмоқдалар».

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқини «Трибуна люду» газетаси «Европани шундай қитъаға айлантириш керакки, бунда ҳар бир халқнинг хавфсизлиги ҳамманинг хавфсизлигини ифодаласин» деган сарлавҳа остида эълон қилди. «Голос Праци» газетасидаги сарлавҳада бундай дейилади: «Европа хавфсизлиги проблемаси фақат ташқи сиёсат проблемасигина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга энг муҳим ижтимоий проблема ҳамдир». «Жиче Ԑаршави» газетасининг сарлавҳасида «Тинчлик иши ва реакция кучларини жиловлаш учун курашда коммунистик ҳаракат бирдамлиги ва бирлигини мустаҳкамлайлик» дейилади.

СОФИЯ. Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Карлова Варидаги конференциясида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқи Болгария матбуотида марказий ўринни олмоқда. Газеталар бу нутқнинг тўла текстини эълон қилиб, нутқда қўйилган проблемаларнинг муҳимлигини ва Европа хавфсизлигига эришиш йўллари равшан белгилаб берилганлигини таъкидламоқдалар.

Л. И. Брежневнинг конференцияда сўзлаган нутқи, деб ёзади «Отечествен фронт» газетаси, ҳамманинг эътиборини жалб қилди. КПСС делегациясининг бошлиғи ҳозирги замоннинг жуда муҳим сиёсий проблемаларини айтиб берди ва Европада коллектив хавфсизликнинг самарали системасига эришишга олиб борадиган реал йўлларни кўрсатиб ўтди.

БУДАПЕШТ. Коммунистик ва ишчи партияларининг Карлова Варидаги конференциясига бутун дунёда катта умидлар боғланган эди, конференция ишининг биринчи куни шу умидларни оқлади, деб ёзади «Непсабадшаг» газетаси. Конференция қатнашчиларининг нутқларида тинчликнинг тақдири ва халқлар хавфсизлиги учун чуқур масъулият очиқ кўриниб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқини «Непсабадшаг» қуйидаги сарлавҳа остида босиб чиқарди: «Вьетнамдаги уруш жуда жиддий хавф бўлиб турибди. Европа хавфсизлигининг энг муҳим масалалари. Ишчилар бирлиги ва социал демократия. Ҳаракатимизнинг тарихий мақсади: социализм ва коммунизмдир».

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг матбуоти коммунистик ва ишчи партияларнинг Карлова Варидаги конференцияси ишига Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга қўшилган муҳим ҳисса, деб баҳо бермоқда.

Газеталар конференция материалларини биринчи саҳифаларда қуйидаги сарлавҳалар остида босиб чиқардилар: «Қардош партиялар ўртасидаги ҳамкорлик юқори босқичга кўтарилди», «Тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш асосий вазифадир», «Бонн реваншизми тинчликка таҳдид туғдирмоқда».

Европадаги социалистик ва капиталистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари қитъамизнинг энг ўткир проблемаларини — Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш масалаларини муҳокама қилмоқ учун тарихда биринчи марта учрашдилар, — деб ёзади «Нойес Дойчланд» газетаси. — Халқаро ишчилар ҳаракати империалистик урушларга қарши курашда ҳамиша ҳал қилувчи куч бўлиб келди. Жаҳондаги ва аввало, Европадаги кучларнинг нисбати ҳозирги кунда ўзгардики, шу туфайли Европанинг қадимий элида янги уруш бошланишига йўл қўймаслик учун реал имконият вужудга келди».

(ТАСС).

РАССОМ Бассетнинг Вашингтонда чиқадиган «Дейли Ньюс» газетасида эълон қилинган суратида АҚШ миллий студентлар ташкилотининг Марказий разведка бошқармаси билан алоқалари фош қилинади. Маълум бўлишича, МРБ миллий студентлар ташкилотига бир мунча даражада молиявий ёрдам бериб турган ва студентлар ташкилотини жосуслик ҳамда антикоммунистик пропаганда мақсадларида фойдаланишга ҳаракат қилган.

ТАСС фотохроникаси.

СОВЕТ ШАХТЕРЛАРИ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). СССР Кўмир саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитети делегациясининг Ҳиндистонга қилган визити тугади. Бугун Ҳиндистон шахтёрлар федерацияси таклифига биноан бу ерга келган делегация Ҳиндистоннинг бир қанча кўмир шахталарини бориб кўрди, кончилар касаба союзлари раҳбарлари билан учрашди, шахтёрларнинг турмуш ва иш шароити билан танишди.

Эълон қилинган қўшма баёнотда Совет делегациясининг аъзолари ва Умумҳиндистон шахтёрлар федерациясининг раҳбарлари Вьетнамдаги урушдан жуда ташвишланаётганликларини билдирдилар ва Америка агрессиясига қарши курашаётган Вьетнам халқи билан ўзларининг бирдам эканликларини айтдилар. Баёнотда мамлакатлар ўртасидаги низоларни ҳал этишда Тошкент руҳини сақлаб қолишнинг муҳимлиги уқтириб ўтилди, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи шахтёрлари ўртасида алоқаларни янада ривожлантириш ва ҳар иккала мамлакат меҳнаткашлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди.

Н. Т. ФЕДОРЕНКОНИНГ У ТАНГА ХАТИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили Н. Т. Федоренко БМТ Бош секретарига юборган хатида Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ихтисослаштирилган муассасалардан бирининг — Халқаро электр алоқалари иттифоқининг қонунга хилоф ҳаракатларига У Таннинг эътиборини жалб этди.

Бу ҳаракатлар қуйидагилардан иборат бўлди: Халқаро электр алоқалари иттифоқи секретариати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг Жанубий Африка Республикасини Ғарби-Жанубий Африкани бошқариш мандатидан маҳрум этиш тўғрисида 1966 йил 27 октябрда қабул қилган қарорини назарписанд қилмай, шу иттифоқнинг барча аъзоларига циркуляр хат юборди. Бу хатда Жанубий Африка Республикаси 1965 йилда ўз номидан ва Ғарби-Жанубий Африка территорияси номидан халқаро электр алоқалари конвенциясига қўшилганлигини хабар қилади.

Совет хатида бундай дейилади: Жанубий Африка Республикаси ҳукуматининг Ғарби-Жанубий Африка номидан бу конвенцияга қўшилиши қонунга хилофдир ва ҳеч қандай юридик кучга эга бўлиши мумкин эмас, чунки Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси 1966 йил 27 октябрда қабул қилган резолюциясида Жанубий Африка Республикасини Ғарби-Жанубий Африкани бошқариш мандатидан маҳрум этишга қарор берган эди.

Бу—Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ихтисослаштирилган муассасалар секретариатларининг Бош Ассамблея ва Хавфсизлик Кенгаши қарорларини бузиб, ғайри қонуний иш кўраётганликларини кўрсатадиган биринчи ҳодиса эмас. Федоренко Бош Ассамблеянинг XXI сессиясида қатнашган Совет делегацияси, масалан, халқаро реконструкциялаш ва тараққиёт банкининг Португалияга қарз бериши қонунга хилоф эканлигини кўрсатганлигини эслатиб ўтди. Мазкур банк Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорларига хилоф суратда Португалияга қарз берган эди. Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси XX ва XXI сессияларда Португалиянинг мустамлакачилик сиёсатини ва Жанубий Африка ҳукумати ўтказиб келаётган апартейд сиёсатини қоралаган бир қанча резолюцияларни қабул қилган эди.

АККРАДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

КОТОНУ, 27 апрель. (ТАСС). Ҳозирги вақтда Аккра турмасида Гана армиясининг 7 офицери ва 87 солдати қамалиб ётибди. Улар 17 апрелда Ганада давлат тўнтариши қилишга уринишда қатнашганликги учун қамоққа олинган эдилар. Кеча Аккра радиоси ана шу ҳақда хабар берди. Қамоққа олинганлар орасида подполковник Ассасе, майор Асанте ва майор Ачеампонг бор. Булар армия офицерларидан бир группасининг ҳукмрон Миллий озодлик кенгашига қарши фитнаси раҳбарлари деб айбланмоқдалар.

Миллий озодлик кенгашининг раиси генерал Ж. Анкра ана шу ҳақда гапириб, фитна раҳбарлари келгуси ҳафтада ҳарбий трибуналда суд қилинадилар, деди. Аккрадан олинган хабарларга кўра, бир группа ҳарбийлардан ташқари фитначиларга ёрдам кўрсатишда айбланаётган бир қанча граждан шахслар ҳам ҳарбий трибуналда суд қилинади.

АВСТРАЛИЯ. Мамлакат экономикасининг анчагина қисми чет эл, асосан Америка капиталининг назорати остидадир. Австралиядаги барча яйловларнинг деярли ярмиси американликларга мансубдир. Автомобилсозлик, озиқ-овқат ва қайта ишлаш саноати, нефтни қазиб олиш ва қайта ишлаш, шунингдек бошқа кўпгина табиий ресурслар ҳам Америка монополияларига қарайди. Миллий экономиканинг Америка капиталига қарамлигидан Австралия халқи қонуний равишда ташвишланмоқда. «Бюллетин» журналининг муқоваси худди ана шу мавзуга бағишланган. Австралияни ютаётган Америка тасвирланган суратга автор рассом Таннер «51-штатми?» деб сарлавҳа қўйган.

ТАСС фотохроникаси.

КОЛУМБИЯ ПРОГРЕССИВ КУЧЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

БОГОТА. (ТАСС). Колумбия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг уч аъзоси — Нельсон Роблес, Теодосио Варала ва Хуан Виана жамоатчиликнинг тазйиқи билан қамоқдан озод этилди. Компартия Марказий Комитети «Документос политикос» назарий журналининг бошқарувчиси Гильермо Монтаню, Миллий университет профессори Альфредо Сарменто ва касаба союзларининг 12 раҳбари ҳам озод қилинди.

Улар 10 мартда Колумбия маъмурларининг буйруғига биноан қамоққа олинган эдилар.

Компартия Марказий Комитетининг бош секретари Хильберто Виэйра ва Компартиянинг бошқа кўпгина раҳбарлари, мамлакатнинг касаба союз ва жамоат арбоблари ҳали турмада азоб чекмоқдалар.

Прогрессив жамоатчилик уларни дарҳол озод этишни талаб қилмоқда.

МАНА бу сурат Американинг Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбири томонидан Жанубий Вьетнамда, демилитаризация қилинган зонадан жануброқда олинган. АҚШ денгиз пиёда қўшинлари солдати иккита «шубҳали» вьетнамликни олиб кетяпти. Соқчи сураткашга табассум билан боқиб турибди. Қуролсизлар билан уришиш осон бўлса керак-да...

АЖОЙИБОТЛАР... ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР...

КИНО ВА КАЛАМУШЛАР

Франциядаги Пломодьер шаҳарчасида каламушларни йўқотиш жуда қийин бўлибди. Шунда шаҳар мэри ғаройиб бир усул ўйлаб топибди. Муниципалитет кинотеатри одатда томошабинлар кирмагани учун ҳувуллаб қолган экан. Мэр ўлдирилган ҳар бир каламуш учун кинога битта билет берилади деб қарор чиқарибди. Каламушларнинг ўлдирилганлигини исботлаш мақсадида унинг думини қирқиб келиб кўрсатиш керак экан.

Шундан сўнг муниципалитет каламуш думига, кинотеатр зали болаларга тўлиб кетибди. Лекин, негадир каламушлар қирилиш ўрнига баттар кўпая бошлабди. Улар ниҳоятда кўпайиб, табиий офатга айланибди. Одамлар таажжуб ва даҳшатга тушиб қолишибди.

Кўп ўтмай, ғалати сир очилибди.

Болаларга текин кино ёқиб қолиб, билет олиш учун кўпроқ каламуш думи топиш мақсадида улар яширин равишда каламушларни боқиб кўпайтира бошлашибди. Чунки кўпайишга келганда думи қирқилган каламушлар думли каламушлардан қолишмайди.

ПЛАЗМА БАҲСИ

Физиологлар «плазма» сўзини қадимдан қон суюқлиги маъносида ишлатиб келадилар. Физиклар эса бу сўзни модданинг тўртинчи ҳолати маъносида яқиндан бери ишлата бошладилар.

Францияда чиқадиган «Сьянс э ви» журналининг ёзишича, яқинда бир съездда физиклар билан биологлар шу сўз устида яна баҳслашиб қолдилар. Биологлардан бири мажлис раисидан:

— «Плазма» сўзини физиклардан илгари биз ишлатганмиз, бу сўзни ядрочилардан тортиб олсак бўлмайдими? — деб сўрабди.

Мажлис раиси елка қисиб:

— Мумкин эмас, — деб жавоб берибди, — чунки ҳозир ядрочилар шунчалик бадавлатки, ҳар қанақа сўзни ҳам сотиб олишга қурблари етади.

ҒАЛАТИ...

Режиссёр Джон Хастон ва италиялик продюссер Дино де Лаурентис томонидан қўйилган «Ватерлоо» кинофильмини яратишга 12 миллион доллар сарфланган. Италия тарихчиларининг таъкидлашича, Наполеон мағлуб этилган машҳур Ватерлоо жанги урушаётган томонлар учун 9 миллион долларга тушган.

ДАФН ЭТИШ БЮРОСИ

Америка Қўшма Штатларида итлар учун махсус дафн этиш бюроси ташкил этилган. Итларни дафн этишнинг ўртача баҳоси 500 доллар туради. Айрим эъзозлаб чиройли эсдаликлар билан безатилган тобутлар билан кўмиш эса 3000 долларгача туради.

ҚОРОВУЛ ҒОЗЛАР

Шотландиядаги виски фабрикаларидан бирида 70 ғоз боқилади. Бу ғозлар корхонани қўриқлашади. Бирорта бегона одам яқинлашгудек бўлса шовқин-сурон кўтариб юборишади. Фабрика маъмуриятининг айтишича, ғозлар лаёқати жиҳатидан одам қоровуллардан қолишмайди. Ғозлар фабрика омборларини доимо қўриқлаганлари билан лекин уларда қанча вино сақланаётгани билан қизиқмайдилар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

8.25 — «Жон Андижон» (концерт). 9.30 — Чолғу куйлари. 10.10 — «Андижонликлар Улуғ Октябрга». 11.10 — «Табассум» радиожурнали Андижонда. 12.15 — Спорт. 12.30 — «Ассалом, Асака» (музикали радиоочерк). 12.50 — Олимлар изланишда (рус.). 13.30 — Р. Шарипова ва И. Шаломаев куйлайди. 16.10 — «Юбилей йилига—зарбдор меҳнат» (рус.). 16.25 — Концерт (рус.). 17.00 — Концерт (Андижонликларнинг талабига мувофиқ). 18.10 — Андижон шоирлари микрафон олдида. 18.30 — Концерт. 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари. 20.00—«Октябрь» радиостанцияси. 20.30 — Музикали совға (Андижон области меҳнаткашлари учун). 21.25 — Концерт (Андижон области пахтакорларининг талабига мувофиқ). 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10—Концерт (Андижонликлар учун). 22.40 — Х. Носированинг «Халқ хизматида» номли хотиралар китобидан парча. 23.20—Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.15 — **Қизил елканлар** (ўсмирлар учун). 18.50 — **Инсон ва қонун.** 19.30 — **Оперетталар тарихидан** (Франц Зуппе ва Карл Миллёкер). 20.15 — **Байрам олди рекламаси.**

20.25 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.30 — **Телевизион янгиликлар.** 20.45 — **Дала меҳнаткашлари байрам вахтасида** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун) 21.05 — **Адабиёт ва санъат** (тележурнал). 22.15 — **Телевизион бадиий фильм.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 18.00 — **Сувда ва сув бўйида** (болалар учун). 18.20 — **Чизма геометрия** (сиртдан ўқиётган студентлар учун рус тилида ўқув программа). 19.15 — **Концерт** (Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари).

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 28/IV да **Трубадур.** 29/IV да **Г. Измайлованинг ижодий кечаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28, 29/IV да **Сўнгги қурбон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/IV да **Тошболта ошиқ.** 29/IV да **Ватан ишқи.**

КИНО

Унутма... Лугова станцияси! — «МИР», «ДРУЖБА» (1 залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва 5 да).

Уни яхши билар эдим — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (2 залда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА

1 май кундуз соат 2 ва кеч 8 да;

2 май кеч 8 да

Катта байрам концерти

СССР халқ артисткаси, Давлат мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева**, ЎзССР халқ артисткаси **Клара Юсупова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргаш Йўлдошев, Асад Азимов, Авнер Бараев, Фозил Ҳарротов, «Баҳор»** ансамбли қатнашадилар.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — СССР халқ артисткаси, Давлат мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева.**

Билетлар сотилмоқда.

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ БУТУНИТТИФОҚ СИРТҚИ МОЛИЯ ТЕХНИКУМИНИНГ ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ

1967—1968 ўқув йилига Уқувчилар қабул қилади:

Давлат бюджети, давлат строхованиеси ва бюджет ҳисоби.

Молия ва строхование органларида, шунингдек бухгалтер ҳисоби ишчилари бюджет корхоналари ва хўжалик ташкилотларида ишлаётган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 7, 8-синф ҳажмида маълумоти бўлганларга 4 йил, ўрта маълумотликлар учун 2 йил. Тўлиқсиз ўрта маълумотликлар рус тили ёки ўзбек тили (диктант), математика (ёзма ва оғзаки), тўлиқ ўрта маълумотликлар рус тили ёки ўзбек тили (иншо), математика (ёзма ва оғзаки)лардан кириш имтиҳонларини топширадилар.

Аризалар 10 августгача қабул қилинади. Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), таржимаи ҳол, 3 фотосурат (3×4), характеристика-тавсиянома, медицина справкаси (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, иш жойидан ва турар жойидан справкалар.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳар-84, Далазор кўчаси, 29-уй.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

гидромелиоратив факультетининг деканати ва ижтимоий ташкилоти

(Тошкент шаҳар, Учительская кўча, 39-уй)

20 май кундуз соат 5 да

(акт зали)

факультетни тамомлаганлар (профессорлар, ўқитувчилар, студентлар билан)

ТАНТАНАЛИ УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ.

Марказий «Пахтакор» стадионида

28 апрелда

«Торпедо» (Томск) — «Политотдел» (Тошкент обл.) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Матч кеч соат 6 яримда бошланади.

СССР Енгил саноат министрлигининг

МАРКАЗИЙ ПАХТА САНОАТИ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИГА

Бектемир посёлкасида ишлаш учун **старший бухгалтер** (турар жой билан таъминланади)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар 70, Ш. Руставели кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими (7, 9, 11, 14-трамвайлар, 18, 23, 26, 54-автобусларнинг «Россия» меҳмонхонаси остановкаси).

1967 йил 10 май кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг физика-математика фанлари бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Обсерватория кўчаси, 85-уй, физика-техника институтининг конференц-зали) физика-математика фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: **М. С. Салоҳиддинов** «Учинчи тартибли аралаш-қўшма типдаги тенгламалар назариясига доир» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ:

Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

УЙ-ЖОЙ ВА ЖАМОАТ БИНОЛАРИНИ ТИПОВОЙ ВА ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЛОЙИҲАЛАШ ЗОНАЛ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИГА

лойиҳа бош инженерлари ва бош архитекторлари, группа бошлиқлари — инженерлар, инженер ва техниклар: иссиқлик ва газ таъминоти бўйича, иссиқлик, вентиляция ва кондицион ҳаво, сув таъминоти ва канализация, кондицион ҳавони автоматлаштириш, электр таъминоти бўйича қурувчилар, умумий хизмат корхоналари ва кинотеатрлар лойиҳаси бўйича технологлар; чизма-нусха кўчирувчи, машинистка (ишбайга), **канцелярия мудири, инженер-сметачилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 109, А. Ҳидоятов кўчаси, кадрлар бўлими, (40-автобуснинг «Кочубей», 49-автобуснинг «ТашЗНИИЭП» институти» остановкалари), телефонлар 4-02-72, 4-62-44, 4-62-45.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕДАКЦИЯСИГА

70 ёшга тўлишим муносабати билан мени табриклаган ташкилотларга, корхоналарга, адабиёт ва санъат аҳлларига ҳамда касбдошларимга газетангиз орқали миннатдорчилик билдириб, ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Лутфихоним САРИМСОҚОВА.
СССР халқ артисти.

Тошкент консерва заводи коллективи республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер, 1925 йилдан бери КПСС аъзоси

Шариф Охунжоновнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуш — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258..

№ А — 100 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01767